

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และวิวัฒนาการของกฎหมายในส่วนการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมกระทำโดยผู้มีอิทธิพล

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาของสังคมปัญหาหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ เป็นอย่างมาก เพราะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อความสงบสุข เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคงของประเทศชาติ อาชญากรรมเป็นสิ่งที่กีดกันความเจริญของสังคม ทำลายสังคม ทำให้สังคมเสื่อม สังคมไม่เจริญเท่าที่ควร กลายเป็นสังคมที่ขาดความมั่นคง ปัญหาอาชญากรรมนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ และมีความละเอียดอ่อน นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาอาชญากรรม เพื่อที่จะได้ทราบว่าการที่มนุษย์กระทำความผิดโดยทั่วไปมีสาเหตุจากอะไร มีสิ่งใดบ้างที่มีอิทธิพลโน้มน้าวให้กระทำความผิด อย่างไรก็ดีในการที่จะศึกษาสาเหตุของอาชญากรรมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอนนั้น เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมากเพราะการที่บุคคลใดกระทำความผิดขึ้นนั้น มิได้เกิดขึ้นจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงอย่างเดียว ส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นจากสาเหตุที่แทรกซ้อนกันอยู่ และต่างมีผลผลักดันให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น ในบางครั้งการที่บุคคลกระทำความผิดอาจเกิดขึ้นจากความรู้สึกกดดันที่เก็บซ่อนอยู่ในจิตใจ หรือเกิดขึ้นจากอารมณ์ของบุคคลนั้น ๆ จึงเป็นการยากมากที่จะนำมาวางเป็นกฎเกณฑ์ได้อย่างชัดเจน และยังไม่มียุทธวิธีหนึ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 โสภกา ชบีลมันน์. อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคม
ปัจจุบัน กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2537. หน้า 2.

ทฤษฎีใด ที่จะสามารถอธิบายถึงสาเหตุการก่ออาชญากรรมโดยระบบสาเหตุที่แน่นอนชัดเจนไว้ได้

2.1 ความหมายของผู้มีอิทธิพล

ความหมายโดยทั่วไปคำว่า "อิทธิพล" หมายถึง²

ก. กำลังยังผลให้สำเร็จ

ข. อำนาจที่แฝงอยู่ในบุคคลหรือรัฐ ซึ่งสามารถบันดาลให้เป็นไปตามประสงค์

ค. อำนาจที่สามารถบันดาลให้ผู้อื่นต้องคล้อยตามหรือทำตาม

ง. อำนาจที่สามารถบันดาลให้เป็นไปต่าง ๆ เช่นอิทธิพลดวงดาว

จ. อำนาจที่นอกเหนือหน้าที่ เช่น ใช้อิทธิพลบังคับให้ยอม

ผู้มีอิทธิพลอาจไม่มีตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ ในองค์กรใด ๆ อาจเป็นบุคคลธรรมดา แต่มีองค์ประกอบมีคุณสมบัติดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ เป็นผู้ที่มีอำนาจที่สามารถจะบันดาลให้ผู้อื่นต้องคล้อยตามหรือทำตามที่ผู้มีอิทธิพลต้องการและเป็นอำนาจที่นอกเหนือหน้าที่ บุคคลอื่นจะรู้สึกว่าเป็นคนน่านับถือ น่าเกรงกลัว โดยที่ผู้นั้นมิได้แสดงบทบาทกับตนเอง ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีอิทธิพลอาจไม่ได้ใช้อำนาจใด ๆ โดยตนเองเลยก็ได้ แต่อาศัยบริวารเป็นผู้ใช้อำนาจแทน ซึ่งผู้มีอิทธิพลส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีลักษณะดังกล่าวนี้

สนธิ ลิ้มทองกุล ให้คำนิยามของคำว่า "เจ้าพ่อ" หรือ "ผู้มีอิทธิพล" ไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพล และใช้อิทธิพลของตัวเองไปในทางที่ผิดกฎหมายตลอดจนสามารถพึ่งพิงอิทธิพลของตัวเองในการให้ข้าราชการต้องโอนอ่อนผ่อนตาม หรือ

² พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 2.

ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือยกเว้นให้กับคนพวกนี้ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้นหรือจะเรียกกันสั้น ๆ ว่า พวกนี้ คือ ผู้ที่อยู่เหนือกฎหมาย³

สมบัติ จันทรวงศ์ ให้ความหมาย "ผู้มีอิทธิพล" หรือ "นักเลง" ในความหมายที่ดี หมายถึง ลักษณะประจำตัวหรือคุณสมบัติความเป็นลูกผู้ชายของบุคคลดังกล่าว ที่ทำให้ผู้อื่นให้ความเคารพยำเกรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคล เช่นว่ามีบทบาทเป็นผู้ดูแลสมัครพรรคพวกเพื่อนฝูง คุณสมบัติของความเป็นลูกผู้ชายหรือความเป็นนักเลงนี้รวมถึงความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว เสียสละ กล้าได้ กล้าเสีย หรืออย่างที่เราเรียกกันว่าเป็นคนใจถึง และอาจหมายถึงว่านักเลงบางครั้งมีพฤติกรรมนอกเหนือกฎหมายบางอย่างด้วยก็ได้⁴ และกล่าวถึงผู้มีอิทธิพลเพิ่มเติมว่า ได้แก่ บุคคลที่เป็นที่ยอมรับกันอยู่ก่อนแล้วว่าเป็นผู้ที่กว้างขวาง มีบุญบารมีเป็นที่นับหน้าถือตาในจังหวัดหรือในภาคนั้น ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสามารถ หรือคุณงามความดี หรือบารมีของบุคคลดังกล่าว ในการช่วยเหลืออนุเคราะห์เป็นที่พึ่งพาแก่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ รวมตลอดถึงการให้ความร่วมมือแก่หน่วยราชการต่าง ๆ ในเขตจังหวัดหรือภูมิภาคนั้น ๆ ด้วย⁵

³ สนธิ ล้มทองกุล. ว่าด้วยปัญหาเจ้าพ่อ. ในคอลัมน์ตะวันออกที่ท่าพระจันทร์. ผู้จัดการรายสัปดาห์ฉบับพิเศษ, 2533. หน้า 2.

⁴ สมบัติ จันทรวงศ์. บทบาทของเจ้าพ่อท้องถิ่นในเศรษฐกิจและการเมืองไทย : ข้อสังเกตเบื้องต้น ใน รัฐ ทน เจ้าพ่อท้องถิ่นกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. หน้า 119-120.

⁵ สมบัติ จันทรวงศ์. ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น (5). ในคอลัมน์อาชีพนักการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มติชนสุดสัปดาห์, 2534. หน้า 45.

ทองใบ ทองเปาด์ ให้ความหมายของ "ผู้มีอิทธิพล" หมายถึง บุคคลผู้มีอำนาจในด้านมืดหรือลับ และเป็นอำนาจในทางไม่ดี ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ยุติธรรม และหมายถึงบุคคลผู้ใช้อำนาจมืดนั้นกดขี่ข่มเหง รังแก และเบียดเบียนคนอื่น รวมทั้งกระทำการผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรมอันดีของประชาชน⁶

อโณทัย บำรุงพงษ์ ให้ความหมาย ในแง่วิชาการทั่วไป คำว่า "ผู้มีอิทธิพล" หมายถึง พลาณภาพ หรือศักยภาพของบุคคลหรือวัตถุหนึ่ง ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือวัตถุอื่นแต่คำว่า "ผู้มีอิทธิพล" ในจินตภาพและความรู้สึกร่วมในปัจจุบันของประชาชนคนไทยกลับมีความหมายพิเศษเฉพาะ แตกต่างไปจากความหมายตามพจนานุกรมและความหมายทางวิชาการทั่วไป กล่าวคือ หมายถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมในทางไม่ชอบธรรมต่อสังคม โดยไม่ได้รับการระงับยับยั้ง พฤติกรรมในทางไม่ชอบธรรมของผู้มีอิทธิพลเท่าที่ผู้คนในสังคมรู้เห็นและเข้าใจตรงกันก็คือ การมือมิสิทธิ์หรือขีดความสามารถที่จะกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือก่ออาชญากรรมในลักษณะซ้ำซากหรือต่อเนื่องยาวนาน หรืออย่างเปิดเผยโดยไม่ถูกดำเนินการตามกฎหมายจากผู้รักษากฎหมาย⁷

บทรายงานในมติชนสุดสัปดาห์ได้ให้ความหมาย "เจ้าพ่อ" หรือ "ผู้มีอิทธิพล" ได้แก่ผู้ที่มีพฤติกรรมผูกพันกับสิ่งผิดกฎหมาย ใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ โดยสร้างบารมีเหนือกลุ่มผู้ใช้อำนาจรัฐ เพื่อให้โอนอ่อนผ่อนตามหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวก นอกจากนี้ต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶ ทองใบ ทองเปาด์. ใครคือผู้มีอิทธิพลตัวจริง. ในคอลัมน์บทความ. กรุงเทพมหานคร : สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, ปีที่ 38 ฉบับที่ 10 วันที่ 18-24 สิงหาคม 2534. หน้า 39.

⁷ อโณทัย บำรุงพงษ์. พ.ต.ท., ผู้มีอิทธิพลคืออะไร?, กรุงเทพฯ : เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจ, ปีที่ 27 ฉบับที่ 296 พฤษภาคม พ.ศ. 2534. หน้า 19.

และต้องทำตัวเป็นผู้ให้ทั้งเงินทอง สิ่งของ ค้ำครองป้องกันภัย ขจัดบำบัดเบ้าปัญหาที่เกิดขึ้น ทำตัวเป็นที่พึ่งแก่คนในชุมชน หรือในวงการ เมื่อยามทุกข์ยาก เพื่อแลกกับความจงรักภักดีที่บริวารจะมอบให้แก่เจ้าพ่อเป็นการตอบแทน จนถึงประ เภทตายแทนกันได้^๘

กระทรวงมหาดไทย^๙ ให้ความหมาย "ผู้มีอิทธิพล" คือ ผู้กระทำการด้วยตนเอง เป็นผู้ใช้ จ้างวาน ผู้สนับสนุน โดยกระทำตนอยู่เหนือกฎหมาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีชอบด้วยกฎหมาย กดขี่ข่มเหง รังแกประชาชน บ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และกระทำการ ดังกล่าวเป็นปกติธุระ และได้กำหนดพฤติการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในข่ายว่าเป็นผู้มีอิทธิพลไว้ว่า

- 1) ตั้งบ่อนการพนัน เป็นปกติธุระ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นเจ้าของสลากกินรวบ
- 2) ตั้งช่องโสเภณี สถานบริการที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยการทำด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่น บังคับ ชู้เชิญ หรือหลอกลวงหญิง หรือเด็กมาเพื่อค้าประเวณี
- 3) ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การขุดแร่เถื่อน
- 4) สมคบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือใช้อิทธิพลของทางราชการ เพื่อแสวงผลประโยชน์โดยมิชอบ
- 5) เรียกค่าคุ้มครองบุคคล ทรัพย์สินหรือกิจการต่าง ๆ เช่น รถเมล์ รถประจำทาง รถโดยสาร หรือเรือโดยสาร

^๘ บทรายงาน. เจ้าพ่อบนเส้นทางประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: มติชนสุดสัปดาห์, 2534. หน้า 14.

^๙ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0207/ว.33 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2529 โดยมี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ เป็นผู้ลงนาม.

6) ประพฤติตนเป็นนักเลงอันธพาล หรือเป็นชู้ระ จัดหาหมิ่นรับจ้าง หรือหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รังแก ข่มเหง หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ โดยมีชอบให้ผู้อื่นเกรงกลัว

7) สะสมอาวุธ เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดไม่ว่าชนิดใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้า หรือเตรียมการกระทำความผิดอย่างอื่น

8) เป็นผู้ค้า หรืออยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติดรายใหญ่

9) เป็นผู้ค้าของเถื่อน ของหนีภาษี

10) เป็นนายทุนที่แสวงหาผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ เช่น กักตุนสินค้า หรือผูกขาดทางการค้า โดยเอารัดเอาเปรียบประชาชน เพื่อค้ากำไรหรือขึ้นราคาโดยมิชอบ

11) ลักลอบฆ่าสัตว์ และค้าสัตว์ผิดกฎหมาย

12) ใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

นอกจากนี้กระทรวงมหาดไทยได้อธิบายพฤติการณ์ของ "ผู้มีอิทธิพล" ไว้ในลักษณะกว้าง ๆ คือ¹⁰

1) เป็นบุคคลซึ่งตนเองหรือบริวารสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน โดยมีพฤติการณ์หาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น เป็นผู้ค้า หรืออยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติดรายใหญ่ การค้าของเถื่อน บ่อนการพนัน และเจ้ามือสลากกินรวบ จนมีฐานะร่ำรวยสามารถสร้างอิทธิพลในทางการเมืองในหมู่ข้าราชการและประชาชน

2) นักการเมืองท้องถิ่นอื่น และกลุ่มการเมืองระดับชาติที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

¹⁰ หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0214/206 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2534 เรื่องการสำรวจรายชื่อผู้มีอิทธิพลและมาตรการลดผู้มีอิทธิพล.

3) กลุ่มเศรษฐกิจนายทุนที่แสดงผลประโยชน์จากราชการโดยมิชอบ เช่น กักตุนสินค้า หรือผูกขาดทางการค้า โดยเอารัศเอาเปรียบประชาชน

กรมตำรวจ¹¹ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "ผู้มีอิทธิพล" คือผู้กระทำการด้วยตนเอง หรือเป็นผู้ใช้ จ้างวาน หรือผู้สนับสนุน โดยกระทำตนอยู่เหนือกฎหมายหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีชอบด้วยกฎหมาย กดขี่ข่มเหงประชาชน บ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และกระทำการดังกล่าวเป็นปกติธุระ สำหรับข้อพิจารณาในเรื่องนี้ ขอให้พิจารณาเฉพาะรายใหญ่ และที่กระทำเป็นกระบวนกรมิชอบอย่างกว้างขวาง เป็นปัญหาต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง เช่น

- เป็นนายทุนที่แสวงหาประโยชน์จากราชการโดยมิชอบ เช่นกักตุนสินค้า หรือผูกขาดทางการค้า โดยเอารัศเอาเปรียบประชาชน เพื่อค้ากำไร หรือขึ้นราคาสินค้าโดยไม่ชอบ

- ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการขุดแร่เถื่อน ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า หรือบุกรุกป่าสงวนและสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งเป็นการกระทำที่เกินความจำเป็นเพื่อการเลี้ยงชีพ

- ค้าของเถื่อน ของหนีภาษี

- เป็นผู้ค้าหรืออยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติดรายใหญ่

- ตั้งบ่อนการพนันเป็นปกติธุระโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเจ้ามือสลาก

กินรวบ

- ทำด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นบังคับ ชู้เชิญ หรือหลอกลวงหญิง หรือเด็กหญิงมาเพื่อค้าประเวณี

¹¹ กรมตำรวจ. แผนป้องกันปราบปรามผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้างของกรมตำรวจ ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2536. หน้า 8-9.

- สมคบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือใช้อิทธิพลของทางราชการ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

- ประพฤติตนเป็นนักเลงอันธพาล หรือเป็นธุระจัดหามือปืนรับจ้าง หรือหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

- สะสมอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ไม่ว่าชนิดใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้าหรือเตรียมการกระทำความผิดอย่างอื่น

นอกจากนี้กรมตำรวจยังให้คำจำกัดความ "มือปืนรับจ้าง" คือผู้กระทำการใด ๆ โดยใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด เพื่อประทุษร้ายต่อชีวิตของผู้อื่น หรือข่มขู่ คุกคาม ให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัวต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ไม่ว่าจะได้รับผลประโยชน์จากผู้จ้างวานหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงผู้ที่เคยมีพฤติกรรมเป็นมือปืนรับจ้าง แต่ปัจจุบันได้เลิกกระทำการ และคาดว่าจะกลับมาก่อการ หรือเป็นผู้ติดต่อระหว่างผู้จ้างวานกับผู้กระทำการ โดยแบ่งประเภทของมือปืนรับจ้างออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับชั้นแนวหน้ามืออาชีพ ที่กระทำการเป็นกลุ่ม แก๊งค์หรือขบวนการ มีค่ายหรือสังกัดในพื้นที่เดียว หรือหลายพื้นที่

2. ระดับชั้นมืออาชีพรองลงมา ที่กระทำการเพียงลำพัง ไม่เป็นกลุ่มขบวนการ

3. ระดับมือสมัครเล่นที่กำลังรวมกลุ่มหรือสร้างผลงาน โดยการรับจ้างทั่วไป

จากการวิเคราะห์ความหมายของคำว่าผู้มีอิทธิพล ผู้วิจัยพบว่าปัญหาของผู้มีอิทธิพลปัญหาหนึ่งก็คือ ความหมายของคำนี้ค่อนข้างไม่แน่นอน โดยอาจมีความหมายได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีและในความหมายของผู้บังคับใช้กฎหมาย คือ กรมตำรวจได้ให้ความหมายที่แคบโดยมุ่ง เฉพาะ ไปถึงผู้มีอิทธิพลที่ประกอบอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมโดยตรง ซึ่งแม้จะให้ความหมายที่แคบลงไปแล้วก็ตามแต่ก็ยังไม่ชัดเจน ไม่สามารถชี้ชัดหรือวัดลงไปได้ว่าการกระทำอย่างไร แค่นั้น เพียงใด จึงจะถือว่าเป็นผู้มีอิทธิพล ดังนั้นปัญหาของคำจำกัดความของผู้มีอิทธิพลดังกล่าว อาจทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมายเกิดความสับสน และไม่แน่ใจในการปฏิบัติต่อผู้มีอิทธิพล และอาจเป็นช่องทางให้ผู้บังคับใช้กฎหมายมีโอกาสดูเลินเล่อไปในทางที่ดีและไม่ดี

ก็ได้ซึ่งบางครั้งอาจไปกระทบถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและอาจเป็นช่องทางให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือกลั่นแกล้งกันได้ โดยเฉพาะการหวังผลในทางการเมือง ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะได้มีการบัญญัติศัพท์ หรือกำหนดคำจำกัดความ ความหมายขอบเขต และพฤติกรรมการณ์ของผู้มีอิทธิพลที่กระทำผิดกฎหมายไว้ให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถที่จะชี้วัดได้ว่าผู้ใดอยู่ในข่ายผู้มีอิทธิพลในทางที่ไม่ดี ซึ่งพอจะสรุปกว้าง ๆ ได้ว่า ผู้มีอิทธิพลหมายถึงผู้กระทำการด้วยตนเอง หรือเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน โดยกระทำอยู่เหนือกฎหมายหรือเคยถูกกล่าวหาว่ากระทำการใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย กดขี่ข่มเหงประชาชน บ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และกระทำการดังกล่าวเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะ ได้รับโทษทางอาญามาแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยการกระทำนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง
2. ไม่เกรงกลัวต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่
3. สนับสนุนเจ้าพนักงานของรัฐไม่ว่าด้วยประการใด ๆ หรือให้สินบนหรือข่มขู่เจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อให้กระทำการ หรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในหน้าที่ เพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการนั้น และการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือประชาชนบางกลุ่ม บางเหล่า
4. ร่ำรวยผิดปกติวิสัยของผู้ประกอบอาชีพโดยสุจริต และไม่อาจพิสูจน์ได้

โดยมีพฤติการณ์กระทำผิดที่จะอยู่ในข่ายผู้มีอิทธิพล ดังนี้

1. ตั้งบ่อนการพนันเป็นปกติธุระ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นเจ้าของมือสลากกินรวบ โดยเป็นเจ้าของบ่อนการพนันหลาย ๆ แห่ง
2. ตั้งช่องโสเภณี สถานบริการที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยการทำด้วยตนเอง หรือใช้ผู้อื่นบังคับขู่เข็ญ หรือหลอกลวงหญิงหรือเด็กมาเพื่อค้าประเวณี โดยเป็นเจ้าของช่องจำนวนมาก
3. ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การขุดแร่เถื่อน

4. สมคบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือใช้อิทธิพลของทางราชการเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
5. เรียกค่าคุ้มครองบุคคล ทรัพย์สิน หรือกิจการต่าง ๆ เช่น รถเมล์ รถประจำทาง รถโดยสาร และเรือโดยสาร
6. ประพฤติตนเป็นนักเลงอันธพาล หรือเป็นธุระจัดหามือปืนรับจ้างหรือหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รังแกข่มเหงหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ โดยมิชอบ ให้ผู้อื่นเกรงกลัว
7. สะสมอาวุธ เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดไม่ว่าชนิดใด โดยมิชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้า หรือเตรียมการกระทำความผิดอย่างอื่น
8. เป็นผู้ค้า หรืออยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติดรายใหญ่
9. เป็นผู้ค้าของเถื่อน ของหนีภาษี
10. เป็นนายทุนที่แสวงหาผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ เช่น กักตุนสินค้า หรือผูกขาดทางการค้า โดยเอารัดเอาเปรียบประชาชนเพื่อค้ากำไร หรือขึ้นราคาโดยมิชอบ
11. ลักลอบฆ่าสัตว์ และค้าสัตว์ผิดกฎหมาย
12. ใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ และแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

อาจกล่าวโดยสรุปว่า จากความหมายลักษณะและพฤติการณ์ดังกล่าวข้างต้นพอจะมองเห็นภาพของผู้มีอิทธิพลแคบเข้าและชัดเจนขึ้น แต่เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของผู้มีอิทธิพลในการดำเนินการทั้งหลายที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายก็เพื่อเงินและอำนาจ จึงต้องใช้อิทธิพลของตนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และสิ่งที่ตนและบริวารต้องการ การจะแก้ปัญหาผู้มีอิทธิพลให้ได้ผลนั้น จะต้องดำเนินการหลาย ๆ แนวทาง ทั้งด้านกฎหมายและการปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อขจัดแหล่งผลประโยชน์และตัดเส้นเลือด คือบริวารของผู้มีอิทธิพลให้หมดสิ้นไป เพราะเมื่อขาดเงินและบริวารที่จะรับใช้แล้ว ผู้มีอิทธิพลก็จะหมดอำนาจไม่สามารถที่จะดำเนินการที่ผิดกฎหมายได้อีกต่อไป

2.2 วิวัฒนาการของกฎหมายในส่วนการบังคับและปราบปรามอาชญากรรม กระทำโดยผู้มีอิทธิพล

2.2.1 ผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย

2.2.1.1 ระบบกฎหมายสมัยสุโขทัย - อโยธยา และสมัย กรุงรัตนโกสินทร์

จากการศึกษากฎหมายไทยในสมัยกรุงสุโขทัยและสมัยกรุงศรีอยุธยา ผู้วิจัยพบว่าไม่มีกฎหมายกล่าวถึงผู้มีอิทธิพลไว้โดยตรง คงมีแต่กฎหมายในสมัยกรุงศรีอยุธยา ที่อาจนำมาปรับใช้ได้ อาทิเช่น กฎหมายลักษณะอาญาหลวง และกฎหมายลักษณะโจร¹² ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ควบคุมไม่ให้มีการกระทำผิดขึ้น และเมื่อได้กระทำผิดลงไปแล้วก็มีโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ ตามความหนักเบาของการกระทำผิด

เมื่อกรุงศรีอยุธยาได้เสียกรุงแก่พม่า ใน พ.ศ.2310 นอกจากนั้นบ้านเมืองจะถูกเผาผลาญพินาศ เอกสารสำคัญรวมทั้งกฎหมายของบ้านเมืองสูญหายไปเป็นจำนวนมาก การเสียกรุงครั้งนี้เป็นผลร้ายอย่างยิ่งต่อกฎหมายไทย และในสมัยกรุงธนบุรีเป็นสมัยที่บ้านเมืองต้องทำศึกสงครามอยู่ตลอดเวลา ทำให้กฎหมายไทยไม่ได้มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยกรุงศรีอยุธยา จึงใช้กฎหมายเก่าเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งก็ไม่มีปัญหายุ่งยากใด ๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ.2347 ได้เกิดคดีซึ่งแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของกฎหมายที่ใช้อยู่ ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการตรวจชำระกฎหมายครั้งใหญ่ อันทำให้เกิดกฎหมายตราสามดวงขึ้น กฎหมายตราสามดวงนั้นได้คัดลอกกฎหมายเดิม ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้นมารวบรวมเข้าเป็นหมวดหมู่เป็นเรื่อง ๆ การบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมด้วยบทขึ้นใหม่คงจะมีบ้างแต่ไม่มากนัก ได้มีการแก้ไขด้วยคำสำนวน คำศัพท์ ให้ทันสมัยขึ้น สำหรับเนื้อหาหลักของกฎหมายคงเหมือนกฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยาอย่างไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพราะ

¹² พระวรภักดีพิบูลย์. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. หน้า 120-121. กฎหมายลักษณะอาญาหลวง พ.ศ.1895 ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.1895 ในรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัว และเลิกใช้เมื่อ พ.ศ.2451 โดยกฎหมายลักษณะอาญา

ระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการปกครอง ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีลักษณะเช่นเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยา¹³ กฎหมายซึ่งประมวลไว้ในกฎหมายตราสามดวงนี้ ได้แก่ พระธรรมศาสตร์ ลักษณะอินทราช ลักษณะพยาน ลักษณะอาญาหลวง ลักษณะรับฟ้อง ลักษณะอาญาราชฎี ลักษณะลักพา ลักษณะโจร ลักษณะเบ็ดเสร็จ ลักษณะหัวเมือง ลักษณะขบถศึก ลักษณะศึกดินาพลเรือน ลักษณะศึกดินาทหารหัวเมือง ลักษณะกมฺมณเฑียรบาล ลักษณะพิสูจน์ดำเนินน้ำลุยไฟ ลักษณะกรมศักดิ์ ลักษณะพระธรรมนูญ ลักษณะมรดก ลักษณะอุทธรณ์ ลักษณะทาส พระราชกำหนดเก่า ลักษณะกู้หนี้ ลักษณะวิวาท ลักษณะตระลาการ มุลคดีวิวาท หรือลักษณะบางแพนฉบับหมู่ กฎสามสิบหกข้อ พระราชบัญญัติ กฎหมายพระสงฆ์ พระราชกำหนดใหม่¹⁴

กฎหมายดังกล่าว แม้ว่าจะได้ชำระและรวบรวมขึ้นในรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ก็ต้องถือว่าเป็นกฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยา เพราะได้บัญญัติขึ้นตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาและคงใช้อยู่ต่อมาตลอดรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สำหรับกฎหมายที่ตราขึ้นในรัชกาลที่ 1 ได้แก่พระราชกำหนดใหม่ กฎพระสงฆ์ และพระราชบัญญัติบ่อนเบี้ยจุลศักราช 1566 ซึ่งจารีกรวมอยู่ในกฎหมายตราสามดวง กฎหมายรัชกาลที่ 2 ที่สำคัญ ได้แก่กฎหมายห้ามไม่ให้ซื้อขายฝิ่น สูบฝิ่น จุลศักราช 1173 กฎห้ามมิให้เลี้ยงไก่ นก ปลา ไก่ชน และปลากัด เล่นการพนัน จ.ศ. 1173 กฎหมายพระราชบัญญัติบ่อนเบี้ย จ.ศ. 1174 พระราชบัญญัติห้ามสูบฝิ่น จ.ศ. 1181 ซึ่งกฎหมายพระราชบัญญัติบ่อนเบี้ยและพระราชบัญญัติห้ามสูบฝิ่น เป็นกฎหมายสำคัญที่ออกมาเพื่อควบคุมความสงบสุขของสังคมไม่ให้มีการเล่นการพนัน และสูบฝิ่นค้ำฝิ่น เพราะกิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่ต้องอาศัยผู้มีอำนาจและผู้มีอิทธิพลอยู่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹³ วิชา มหาคุณ. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. คำบรรยายคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 3, 2523. หน้า 25.

¹⁴ เขียร เจริญวิวัฒนา. ระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ. เอกสารการสอนหน่วยที่ 10 สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 1, 2528. หน้า 554-555.

เบื้องหลังดำเนินการทั้งสิ้น โดยมีสมัครพรรคพวกบริวารคอยดูแลกิจการให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย กิจการดังกล่าวได้สร้างความเดือดร้อนกับประชาชนและสังคม อันเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาผู้มีอิทธิพลในอดีต สำหรับกฎหมายรัชกาลที่ 3 มีกฎหมายที่สำคัญคือ กฎหมายลักษณะโจรห้าเส้น จ.ศ. 1199 บัญญัติว่า ถ้ามีผู้ร้ายปล้นในกรุง นอกกรุงก็ดี ให้ชาวบ้าน ซึ่งอยู่ในเรือนในระยะห้าเส้นจากที่เกิดเหตุช่วยกันจับกุมผู้ร้ายให้ได้ ถ้าจับไม่ได้ให้ชาวบ้านช่วยกันใช้ราคาทรัพย์ที่ผู้ร้ายเอาไป¹⁵ และกฎหมายรัชกาลที่ 4 มีกฎหมายอยู่มากฉบับด้วยกัน แต่จะไม่ขอยกนำมากล่าวในที่นี้ เพราะไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีอิทธิพลโดยตรง คงใช้กฎหมายที่มีอยู่เดิมปรับใช้กับการกระทำความผิดของผู้ละเมิดกฎหมาย หรือโจร หรือผู้มีอิทธิพล

2.2.1.2 การปฏิรูปกฎหมายในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2398 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยได้ทำสนธิสัญญาเบาริ่ง (Bowring Treaty) กับอังกฤษ ซึ่งให้ประโยชน์แก่อังกฤษฝ่ายเดียว ไทยจะบอกเลิกไม่ได้จึงเรียกว่า สนธิสัญญาไม่เสมอภาค โดยเฉพาะเรื่องการให้สิทธิสภาพนอกอาณาเขตกับคนต่างชาติมีเอกสิทธิไม่ต้องอยู่ในบังคับของศาลไทย จึงกลายเป็นเครื่องบั่นทอนอำนาจอธิปไตยของประเทศไทยอย่างร้ายแรง

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวงานปฏิรูปกฎหมายและการศาลเป็นงานที่สำคัญอันดับแรกของประเทศ เพราะปัญหาอันเกิดจากขยายการใช้สิทธิสภาพนอกอาณาเขต มีผลกระทบกระเทือนถึงการบริหารประเทศมากขึ้น กล่าวคือ แต่ละประเทศพยายามทุกวิถีทางที่จะเพิ่มจำนวนคนใน

¹⁵ เสถียร วิชัยลักษณ์. ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่ม 2 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดลิเมล์, 2478. หน้า 29-46.

บังคับของตนให้มากที่สุด โดยได้มีชาวเอเชีย เช่น ชาวจีน มลายู อินเดีย พม่า เขมร และญวน ต่างก็ขอเข้าอยู่ในบังคับของประเทศอังกฤษ และฝรั่งเศสกัน อย่างมากมาย นอกจากนี้ยังมีชาวไทยบางพวกไปขอหนังสือจากกงสุลเพื่อขอเป็นคนในบังคับต่างชาติอีกด้วย ซึ่งสนธิสัญญาดังกล่าวทำให้ชาวต่างประเทศ และคนที่อยู่ในบังคับของประเทศต่าง ๆ มีอำนาจและอิทธิพลเป็นอย่างมาก อาจนับว่าได้บุคคลดังกล่าว เป็นผู้มียุทธิพลพวกแรกของไทย สภาพเช่นนี้เป็นภาวะที่ประชาชนชาวไทยและรัฐบาลไทยสุดแสนจะทนทานได้ ทางเดียวที่จะลดปัญหานี้ได้ก็คือการจัดระบบกฎหมายและศาลไทยให้อยู่ในระดับที่ชาวต่างประเทศยอมรับ ในขั้นต้นก่อนที่จะบัญญัติกฎหมาย รัฐบาลได้จัดระเบียบในศาลให้เป็นไปตามแบบยุโรป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2435 โดยตั้งกระทรวงยุติธรรม เพราะก่อนหน้านั้นศาลมีสังกัดกระทรวงที่แตกต่างกัน ทำให้ระบบศาลไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร และยุบศาลต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ที่มีอยู่เดิม 16 ศาล เหลือ 7 ศาล และปรับปรุงศาลหัวเมือง ต่อมาได้มีการจัดตั้งโรงเรียนกฎหมายขึ้นเป็นครั้งแรก การบัญญัติกฎหมายได้เริ่มต้นขึ้นอย่างจริงจังใน พ.ศ. 2440 โดยการเปลี่ยนแปลงกฎหมายไทยให้เป็นระบบกฎหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ในทวีปยุโรป ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความผิดอาญา รวบรวมไว้เป็นพระราชบัญญัติ ฉบับเดียวกัน คือ ประมวลรวบรวมบรรดาหลักเกณฑ์ของกฎหมายเรื่องหนึ่ง เรื่องใดทั้งหมด จัดเข้าเป็นหมวดหมู่ มีสาระหลักเกณฑ์ ข้อยกเว้น วัชัดแจ้งและเชื่อมโยงถึงกัน กฎหมายลักษณะอาญาร.ศ. 127 จึงมีลักษณะที่เรียกกันว่า CODE (ประมวลกฎหมาย) จึงมีผู้เรียกกฎหมายนี้อีกชื่อหนึ่งว่า ประมวลกฎหมายอาญาได้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ภาค 1 ว่าด้วยข้อบังคับต่างๆ อันเป็นหลักทั่วไป ภาค 2 ว่าด้วยลักษณะความผิด ซึ่งบัญญัติถึงการกระทำต่างๆ ที่เป็นความผิดและกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ¹⁶ ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยและสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเบรมินทรมหามุนีพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2500 เป็นต้นมา

กฎหมายอาญาดังกล่าว ไม่ได้บัญญัติถึงการกระทำผิดของผู้มีอิทธิพลโดยตรงแต่มีบทบัญญัติที่สามารถนำมาปรับใช้เกี่ยวกับผู้มีอิทธิพลได้ เช่น มาตรา 209 อั้งยี่ มาตรา 210 ช่องโจร มาตรา 83 ตัวการ มาตรา 84, 85 ผู้ใช้และมาตรา 86 ผู้สนับสนุนซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป แต่ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงความเป็นมาของการบัญญัติมาตรา 209 ความผิดเกี่ยวกับอั้งยี่ และมาตรา 210 ความผิดเกี่ยวกับช่องโจรซึ่งเป็นกฎหมายอาญาที่สามารถนำไปใช้กับผู้มีอิทธิพล ในปัจจุบันได้มากที่สุด โดยจะขอกกล่าวถึงความเป็นมาของกฎหมายอั้งยี่และช่องโจรพอสังเขปต่อไป

2.2.1.3 ยุคอั้งยี่ ช่องโจร

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีคนจีนจำนวนหนึ่งอพยพเข้ามาตั้งรกรากอาศัยอยู่เป็นการถาวรในประเทศไทย¹⁷ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันและสภาวะการณ์ของสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ในเวลาต่อมา สำหรับสาเหตุจูงใจดั้งเดิมที่ทำให้ชาวจีนอพยพเนื่องมาจากการที่ชาวจีนได้ไปมาค้าขายกับต่างประเทศจนทำให้สามารถสร้างฐานะร่ำรวย ทั้งเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากสังคมเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ทำให้คนหนุ่มที่แข็งแรงจึงนิยมออกไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁶ ประภาศน์ อวยชัย ศ., ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปี ตามกฎหมายอาญา เล่ม 1, กรุงเทพมหานคร: บริษัทกรุงสยามพริ้นต์ติ้ง กรุ๊ป, 2537. หน้า 1394-1395.

¹⁷ ขจัดภัย บุรุษพัฒน์. บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย ใน ชาวจีนในประเทศไทย. ขจัด บุรุษพัฒน์. ผู้รวบรวม, กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล, 2517. หน้า 87.

เสียงโซค ประกอบอาชีพในดินแดนโพ้นทะเล ในประเทศไทยบทบาทของชาวจีนในฐานะชนกลุ่มน้อยนั้น จะเห็นได้ว่าตั้งแต่สมัยรัชการที่ 3 จนถึงรัชกาลที่ 5 มักจะมุ่งแต่ค้าขายเท่านั้น การที่ชาวจีนได้ก่อความไม่สงบขึ้น ก็โดยมีสาเหตุอันสืบเนื่องมาจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นประการสำคัญ "ทั้งนี้เพราะชาวจีนที่อพยพเข้ามาในระยะดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะยากจน จึงมุ่งแต่การประกอบอาชีพเพื่อสร้างฐานะของตนเอง ประกอบกับลักษณะนิสัยประจำชาติของคนไทยมีลักษณะอะลุ่มอะล่วย เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ จึงทำให้ปัญหาการขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติไม่เกิดขึ้น¹⁸ ในส่วนแนวนโยบาย และการปฏิบัติของรัฐต่อชาวจีนในยุคสมัยดังกล่าวก็มีลักษณะส่งเสริมความเป็นอยู่ของชาวจีนไปในทางที่ดี ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีความจำเป็นที่ชาวจีน จะต้องร่วมกลุ่มกันเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง¹⁹ และประการสุดท้ายที่ทำให้ชาวจีนในระยะแรกไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับทางการเมือง คือ ในระยะเวลานั้น อิทธิพลจากภายนอกประเทศยังมิได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชุมชนของชาวจีนแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะในเวลานั้นประเทศจีนยังปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ผู้ปกครองจีนยังไม่เห็นความสำคัญของชาวจีนโพ้นทะเลมากนัก รวมทั้งรัฐบาลจีนในระยะนั้นยังมีท่าทีไม่เป็นมิตรต่อผู้อพยพด้วย เห็นว่าผู้อพยพไปจากบ้านเมืองของตน

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁸ วัลภา บุรุษพัฒน์. ความเป็นมาของชาวจีนในประเทศไทย
ในชาวจีนในประเทศไทย. ขจัดภัย บุรุษพัฒน์. ผู้รวบรวม กรุงเทพมหานคร :
แพรวพิตยาอินเตอร์เนชันแนล, 2517. หน้า 31.

¹⁹ เทพ ธีรจันทร์านนท์. วิเคราะห์วิธีการและปัญหาของการควบคุมคน
ต่างด้าวในประเทศไทย วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. หน้า 41.

เป็นคนอกตัญญู ทำให้ชาวจีนที่อพยพไม่มีความสัมพันธ์กับชาวจีนในแผ่นดินใหญ่²⁰ ต่อมาในปลายสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อิทธิพลภายนอกได้เริ่มเข้ามามีบทบาทต่อชุมชนชาวจีน กล่าวคือ ดร.ซุนยัตเซ็น ได้เข้ามาแสวงหาความสนับสนุนจากชาวจีนในประเทศไทย พร้อมทั้งได้นำลัทธิชาตินิยมเข้ามาปลูกฝังในหมู่ชาวจีน โดยใช้ปัจจัยสนับสนุนจากการตั้งโรงเรียนจีน หนังสือพิมพ์จีน และสมาคมลับ เป็นต้น โดยเฉพาะปัจจัยจากการใช้สมาคมลับนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ได้ส่งผลต่อการดำเนินกิจการและได้มีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างมากในเวลาต่อมา²¹

สำหรับมูลเหตุและปัจจัยที่สนับสนุนให้ชาวจีนรวมตัวกันตั้งสมาคมลับ หรือ "อั้งยี่" ในระยะแรก ๆ นอกจากการช่วยเหลือสงเคราะห์และปกป้องผลประโยชน์ในกลุ่มแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้²²

1. เกิดจากการมุ่งในการปกครองกลุ่มในเวลาเกิดทุกข์ร้อน หรือเพื่อปกป้องการข่มเหงรังแกจากพวกจีนกลุ่มอื่น เจ้าภาษีอากร ตลอดจนขุนนาง หรือราษฎรไทย เป็นต้น
2. เกิดจากการมุ่งใช้สมาชิกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ เช่น ก่อความวุ่นวาย ข่มขู่ ขูดรีด ปล้นสะดมภ์หรือเพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินกิจการต่าง ๆ เช่น การเข้าประมูลภาษีอากร ตลอดจนเป็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁰ วัลภา บุรุษพัฒน์. ความเป็นมาของชาวจีนในประเทศไทย หน้า 13.

²¹ ขจิตถัย บุรุษพัฒน์. ความเคลื่อนไหวของชาวจีนในสมัยปลายรัชกาลที่ 5, ใน ชาวจีนในประเทศไทย ขจิตถัย บุรุษพัฒน์. ผู้รวบรวม กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยาอินเตอร์เนชันแนล, 2517. หน้า 46-49.

²² สุรจิต พัฒนสาร. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอั้งยี่ : ช่องโหว่ในประเทศไทย, หน้า 19.

ตัวแทนเกลี้ยกล่อมชาวจีนมาทำงานในประเทศไทย ค้าขายสุราเถื่อน และขายฝิ่น เป็นต้น

สมาคมลับในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

1. สมาคมที่ดำเนินกิจการลับ คือ ทำงานแบบใต้ดิน (ปิดบังซ่อนเร้น)
2. สมาคมที่ไม่ปิดบังซ่อนเร้นการคงอยู่ของตน มีการดำเนินการที่เปิดเผย แต่เนื่องจากสมาคมดังกล่าวมีพิธีกรรมและกฎข้อบังคับที่ถือเป็นความลับและสมาชิกทุกคนต้องไม่เปิดเผยเรื่องภายในสมาคมให้บุคคลภายนอกรับทราบ จึงถูกจัดอยู่ในสมาคมลับประเภทหนึ่งด้วย สมาคมลับอั้งยี่ในประเทศไทยก็จัดอยู่ในรูปแบบของการเป็นสมาคมลับประเภทที่ 2 นี้เอง²³

ต่อมาเมื่อสมาคมดังกล่าวได้มีคนเข้าเป็นสมาชิกขึ้น จึงได้มีการพัฒนารูปแบบการดำเนินการโดยได้มีการแสวงหาผลประโยชน์ในด้านอื่นเข้ามาด้วย และในช่วงกลางสมัยรัชกาลที่ 3 มาจนถึงกลางสมัยรัชกาลที่ 5 สมาคมลับอั้งยี่ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี กล่าวคือ อั้งยี่บางกลุ่มนอกจากจะแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจธรรมดาแล้ว ยังได้แสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ไม่ชอบด้วย เช่น การเป็นโจรสลัดปล้นเรือสินค้าตามหัวเมืองชายทะเล ปล้นสะดมภ์ชาวบ้าน ค้าสุราเถื่อน และฝิ่นเถื่อน²⁴ เป็นต้น ดังนั้นสมาคมลับอั้งยี่ในระยะหลังอาจแยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ พวกแรกเป็นชาวจีนโดยทั่วไป ซึ่งได้ประกอบอาชีพโดยสุจริต ยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มเพื่อการช่วยเหลือ และคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มเท่านั้น กับพวกที่สองพวกนี้ใช้อำนาจของสมาคมไปในทางที่เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบโดยการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเดือดร้อนแก่สังคมไทยโดยส่วนรวม ในที่สุดรัฐบาลต้องเข้าปราบปรามอย่างรุนแรง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²³ สุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, สมาคมลับอั้งยี่ในประเทศไทย พ.ศ. 2367-2453, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, หน้า 28.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 56.

และนำมาตราการทางกฎหมายเข้าควบคุม สอดส่องดูแลสมาคมลับอย่างเข้มงวดอีก ด้วย โดยการห้ามไม่ให้ชาวจีนจัดตั้งรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมลับ หากชาวจีนกลุ่มใด ไม่เชื่อฟัง ทางกรมจะจับกุมลงโทษอย่างเด็ดขาด แต่ไม่ได้มีการออกกฎหมายว่าด้วย อั้งยี่มาควบคุมปราบปรามชาวจีนตั้งสมาคมอั้งยี่แต่อย่างใด หลังจากรัฐไม่อาจใช้ นโยบายให้ความอนุเคราะห์แก่ชาวจีนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาอยู่ในต่างแดนไม่ ให้ถูกกดขี่ข่มเหงจากชาวพื้นเมืองและขุนนางท้องถิ่น เพื่อให้ชาวจีนเกิดความรู้สึก ว่าได้รับการปกป้องคุ้มครองจากรัฐอย่างเพียงพอ ไม่จำเป็นต้องรวมกลุ่มกันตั้งอั้งยี่ หรือไม่จำเป็นต้องพึ่งพาพวกอั้งยี่ให้ได้ผลแล้ว

แต่ปรากฏว่ามาตรการปราบปรามประสพความล้มเหลว เนื่องจากรัฐบาล ในระยะนั้นขาดกำลังเจ้าหน้าที่ดูแล อีกทั้งบรรดาเจ้าเมืองก็ไม่สนใจห้ามปรามอั้งยี่ อย่างจริงจัง บางคนกลับเป็นผู้ให้การสนับสนุนอั้งยี่เสียเอง ดังนั้นทางการจึงได้ เปลี่ยนวิธีการควบคุมอั้งยี่จากการห้ามตั้งอั้งยี่มาเป็นการอนุญาตให้มีการตั้งอั้งยี่ได้ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ และกระทำทัณฑ์บนกับรัฐบาลว่า พวกตนจะไม่ กบฏคิดร้ายต่อแผ่นดิน ไม่ข่มเหงรังแกชาวบ้าน จะดำเนินการของสมาคมในขอบ เขตของกฎหมายบ้านเมือง และจะให้ความร่วมมือกับรัฐบาล หากละเมิดทัณฑ์บนที่ ให้ไว้ ทางกรมจะลงโทษอย่างหนัก ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้เรียกว่า "วิธีเลี้ยงอั้งยี่" วิธีการนี้เป็นวิธีการหนึ่งที่จะควบคุมและสกัดกั้นไม่ให้ชาวจีนเข้าไปเป็นคนในบังคับ ต่างชาติ และเข้ารีตศาสนาแก่ประเทศทางตะวันตก ซึ่งอันจะทำให้ชาวจีนดังกล่าว สามารถแสวงหาประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ทั้งในทางที่ชอบและไม่ชอบด้วย กฎหมาย ทั้งยังได้รับอภิสิทธิ์ทางการศาลในขณะเดียวกัน ซึ่งถ้าหากชาวจีนได้เข้า เป็นคนในบังคับของต่างชาติเป็นจำนวนมากเท่าใด ก็เท่ากับเป็นเครื่องมือในการ เสริมสร้างอำนาจแก่ประเทศนั้น ๆ ในอันที่จะนำมาสู่การต่อรองทางด้านการเมือง กับรัฐบาลไทยได้ แต่ปรากฏในภายหลังว่าพวกอั้งยี่ที่ทางการได้อนุญาตให้มีได้นี้ มักจะก่อความวุ่นวายและประทุพผิตทัณฑ์บนโดยมุ่งผลประโยชน์หลอกลวงเอาเงิน ของราษฎรและมีการทำร้ายทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ และเมื่อมีการฟ้องร้องต่อ ศาลก็ไม่สามารถหาพยานหลักฐานพิสูจน์เอาผิดได้ พยานบุคคลต่างหวาดกลัวภัย จากพวกอั้งยี่ เมื่อคดีถึงศาลก็กลับคำเสีย ประกอบกับหัวหน้าอั้งยี่มักจะดำเนินการ ช่วยเหลือพรรคพวกของตนทำให้ศาลไม่สามารถลงโทษได้ จนเป็นเหตุให้สมาคม

อั้งยี่กำเริบทวีก่อกความวุ่นวาย และทำความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2432 ได้เกิดมีการกำเริบของอั้งยี่ขึ้นในกรุงเทพฯครั้งใหญ่ มีคนบาดเจ็บล้มตายกันเป็นจำนวนมาก จนทางการต้องนำกำลังทหารทั้งกองทัพบกและกองทัพเรือมาปราบปรามจนสงบ แต่ความเดือดร้อนจากพวกอั้งยี่ไม่ได้หมดสิ้นไปเสียทีเดียว เพราะอั้งยี่ได้แตกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ระบาดทั่วไป รัฐบาลจึงได้ตัดสินใจที่จะกลับมาใช้วิธีการห้ามตั้งสมาคมลับอั้งยี่ ซึ่งรัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำริว่า เมื่อห้ามตั้งอั้งยี่แล้วก็ควรจะบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ออกมาด้วย เพื่อให้เป็นหลักในการดำเนินงาน

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2439 จึงได้โปรดเกล้าให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับอั้งยี่ขึ้นมาใช้บังคับเป็นกฎหมายฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติว่าด้วยอั้งยี่ ร.ศ. 116 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2440 มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้²⁵

1. ให้ยกเลิกประกาศและข้อบังคับทั้งปวงที่ว่าด้วยเรื่องการอนุญาตให้ตั้งก๊กตั้งเหล่าซึ่งมีมาแต่ก่อน
2. ให้สมาคมหรือบริษัทต่าง ๆ ไม่ว่าของชนชาติใดที่ตั้งขึ้นก่อนหน้าหรือหลังการออกพระราชบัญญัตินี้ หรือจะตั้งขึ้นในอนาคต ถ้ามีสมาชิกตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไปจะต้องมาขอจดทะเบียนต่อทางการไทย โดยต้องแสดงจุดประสงค์บัญชีรายชื่อสมาชิกตลอดจนสถานที่ตั้งของสมาคมเพื่อการตรวจสอบของทางการด้วย
3. เจ้าพนักงานผู้จดทะเบียนมีอำนาจเรียกผู้เป็นหัวหน้า ผู้จัดการ ในสมาคม หรือสมาชิกผู้ใดมา เพื่อทราบกิจการของสมาคม หรือหมู่ช่อดังกล่าวได้ทุกเวลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁵ สุรจิต พัฒนสาร. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอั้งยี่ : ช่องโหว่ในประเทศไทย วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530. หน้า 41-43.

4. ผู้ขอจดทะเบียนต้องทำทัณฑ์บนไว้ว่า จะไม่ทำผิดพระราชบัญญัตินี้โดยวางเงินประกันไว้จำนวนหนึ่งด้วย

5. การชุมนุมกันตั้งแต่ 5 คน หรือกว่านั้นขึ้นไป ถือเป็น การชุมนุมที่ผิดกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

ก. เมื่อคนที่ชุมนุมเป็นพวกในหมู่ช่องที่ดั่งขึ้นโดยผิดกฎหมาย
ข. เมื่อความมุ่งหมายของคนที่ชุมนุมกันนั้นเป็นประการหนึ่งประการใดใน 3 ประการนี้ คือ

1) เพื่อขัดขวางต่อผู้การทั้งปวงที่ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ทำตามกฎหมาย

2) เพื่อกระทำการทุจริตต่าง ๆ ให้เป็นการเดือดร้อนแก่ราษฎร หรือจะทำร้ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้อละเมิด มีโทษหลวงตามกฎหมาย

3) เพื่อจะทำการใช้อำนาจกดขี่ด้วยกำลังให้คนอื่นกลัวเกรงแล้วข่มขู่ให้คนอื่น ๆ ทำการสิ่งใดซึ่งกฎหมายไม่ได้บังคับให้ทำ หรือข่มขู่คนอื่น ๆ ไม่ให้ทำการสิ่งใดซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ทำ

6. มีข้อสันนิษฐานการเป็นหมู่หรือสมาคมผิดกฎหมายไว้ดังนี้

ก. หมู่ช่องใดที่ไม่ได้จดทะเบียน หรือจดไว้แล้วภายหลังถูกถอนจากทะเบียนตงนับว่าเป็นพวกซึ่งตั้งอยู่โดยผิดกฎหมาย

ข. ถ้าหมู่ช่องใดไม่ได้มาขอจดทะเบียนภายใน 1 เดือน นับแต่วันประกาศพระราชบัญญัตินี้ ตงถือว่ามีหมู่ช่องนั้นได้ตั้งอยู่โดยผิดกฎหมาย

ค. ถ้าพบธง หรือเครื่องหมายอื่น ๆ หรือสรรพนังสื่อต่าง ๆ ของหมู่ช่องใด ๆ อยู่กับผู้ใด ก็ตงถือว่ามีคนนั้นเป็นพวกหมู่ช่องนั้น ๆ จนกว่าจะพิสูจน์ว่าตนไม่ใช่พวกในหมู่ช่องนั้น ๆ

7. ความรับผิดชอบตามกฎหมาย

ก. หากผู้ใดซึ่งเป็นสมาชิก หรือทำการเหมือนเป็นคนอยู่ในพวกของหมู่ช่องซึ่งได้ตั้งขึ้นโดยผิดกฎหมาย หรือได้ชุมนุมหรือเกี่ยวข้องกับหมู่ช่องดังกล่าว หรือออกเงินเรียไรให้หมู่ช่องหรือช่วยอุดหนุนอย่างอื่น หรือโดยชักชวนขู่เข็ญให้คนเข้าเป็นหมู่ในช่อง ตงรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ข. ถ้าผู้ใดในพวกที่เข้าชุมนุมอันผิดกฎหมาย กระทำการใด ๆ อันเป็นการล่องละเมิดกฎหมาย เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ของหมู่ช่อง หรือผู้ใดในพวกที่เข้าชุมนุมรู้ว่า การที่ทำลงนั้นเพื่อให้สำเร็จประโยชน์ดังกล่าวต้องถือว่าบรรดาบุคคลที่เข้าร่วมชุมนุมนั้นผิดกฎหมายทุกคน

ค. บรรดาทรัพย์สินต่าง ๆ ซึ่งมีเหตุเชื่อว่าเป็นหมู่ช่องหรือซึ่งเกี่ยวข้องกับทางใดทางหนึ่งกับหมู่ช่องนั้น เมื่อจับหรือค้นได้ ณ ที่ใด ๆ ให้รับเป็นของแผ่นดินทั้งสิ้น

อาจกล่าวได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายอาญากับผู้มีอิทธิพลและหลักกฎหมายว่าด้วยการสมคบได้เริ่มมีการบังคับใช้ในยุคของอั้งยี่นี้ โดยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้บัญญัติลักษณะขององค์กรกลางที่ให้บุคคลเข้ามาร่วมกัน เพื่อดำเนินการใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ร่วมกันของหมู่คณะนั้นไว้ในลักษณะที่มีความแน่นอนขึ้นมากกว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยอั้งยี่ ร.ศ. 116 ซึ่งได้บัญญัติลักษณะขององค์กรกลางเป็นเพียงแต่ในรูปหมู่ ช่อง อันมีลักษณะกว้าง ๆ ทั้งลักษณะการรวมตัว มีลักษณะที่หลวมขาดความผูกพันที่มั่นคงถาวร ทั้งนี้เนื่องจากได้บัญญัติความผิดฐานช่องโจรเป็นส่วนหนึ่งของความผิดอั้งยี่ แต่ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้มีการแยกความผิดอั้งยี่และความผิดช่องโจรออกจากกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าความผิดฐานช่องโจรตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (มาตรา 178, 179) ได้มีการวางหลักเกณฑ์ที่รัดกุมและมีขอบเขตจำกัดกว่า พ.ร.บ.ว่าด้วยอั้งยี่ ร.ศ. 116 มาตรา 9 โดยได้กำหนดขอบเขตการเข้าร่วมไว้ว่าต้องมีลักษณะเป็นการ "สมคบ" คือ สมรู้ร่วมกันโดยมีการแสดงออกและรับกันโดยกิริยาอย่างใด สำหรับในส่วนของความรับผิดนอกจากบุคคลที่มีพฤติการณ์กระทำที่เป็นความผิดอั้งยี่ช่องโจร จะต้องรับผิดเป็นการเฉพาะตัวแล้ว กฎหมายยังได้บัญญัติให้ต้องรับผิดจากการกระทำของบุคคลอื่นอีกด้วย²⁶ การที่กฎหมายได้ขยายความรับผิดขอบของบรรดาอั้งยี่และหมู่ช่องโจร ให้ต้องรับผิด

²⁶ ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 180.

ชอบจากการกระทำของบุคคลอื่นนี้ เพราะความผิดดังกล่าวนี้มีพฤติการณ์ที่พิเศษจากความผิดโดยทั่วไป กล่าวคือ ลักษณะความผิดและพฤติการณ์ของการกระทำเกิดจากการระดมความคิดและอยู่ในการรับรู้หรือตกลงใจของผู้ร่วมในสมาคมและหมู่ช่องแล้ว ดังนั้น เมื่อมีการกระทำใด ๆ ไป เพื่อให้สำเร็จผลตามที่มีการตกลง หรือประชุมร่วมกันแล้ว บุคคลทุกคนที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือให้สามารถสำเร็จประโยชน์ในกิจการของหมู่คณะได้ ก็ควรจะต้องรับผิดชอบเหมือนกัน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักตัวการตัวแทน ในเมื่อตัวแทนของหมู่คณะได้กระทำความผิดใด ๆ ในขอบวัตถุประสงค์ของบุคคลอื่นด้วย ดังนั้นทั้งผู้ตกลงหรือผู้เห็นชอบด้วยในการกระทำ ก็ต้องรับผิดชอบเหมือนเป็นการกระทำของตนเอง ของกฎหมายที่ว่า "ผู้ซึ่งกระทำกิติ ผู้ซึ่งยินยอมพร้อมใจด้วยกิติ จะต้องรับอาญา นอกจากนี้ยังเป็นการบ่อนการรวมกลุ่มหรือการเข้าอุดหนุนหรือกระทำการใด ๆ ที่จะเป็นการส่งผลต่อความสำเร็จในกิจประโยชน์ของสมาคมหรือพรรคพวกอังกี ชองโจรไว้ก่อนที่จะได้มีการกระทำความผิดขึ้นบัญญัติว่าด้วยอังกี ร.ศ. 116 มาตรา 15

2.2.1.4 บุคอันตราย

หลังจากสมาคมอังกีได้เสื่อมโทรมลงตามลำดับ จนกระทั่งสิ้นอำนาจและบทบาทในตอนต้นรัชกาลที่ 6 ต่อมาได้เกิดบุคอันตราย บุคคลพวกนี้ได้อาศัยอิทธิพลหาผลประโยชน์จากโรงยาฝิ่น หรือพ่อค้าที่ร่ำรวย อันธพาลยุคนี้แสดงตัวเป็นนักเลงหัวไม้ กินอาหารไม่จ่ายเงินและยังขอเงินใช้อีก ซึ่งในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้บัญญัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501 ก็ได้ดำเนินการปราบปรามบุคคลดังกล่าวอย่างจริงจัง โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะปฏิวัติ และเรียกบุคคลพวกนี้ว่า "บุคอันตราย" อันได้แก่บุคคลที่กระทำการด้วยตนเองหรือสนับสนุนบุคคลอื่น รังแกข่มเหง ชู่เชิดหรือรบกวนให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน และในบางกรณีก็กระทำการแสดงตนให้บุคคลอื่นเกรงกลัว จำต้องยอมทนรับกรรมบางประการไม่กล้าขัดขืนหรือร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการ เพราะเกรงกลัวภัยจะเกิดแก่ตน นอกจากนั้นยังปรากฏว่ามีบุคคลอยู่ไม่น้อยที่ดำรงชีพด้วยการกระทำผิด

ต่อกฎหมาย เช่นเป็นเจ้าของสลากกินรวบอันเป็นภัยต่อเศรษฐกิจของชาติ²⁷ โดยวิธีการนำเอาบุคคลเหล่านั้นมาควบคุมไว้ที่เรือนจำลาดยาว อันชกาลยุคนั้นจึงยุติลงเมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่ากฎหมายในยุคนั้นเป็นกฎหมายที่ไม่รัดกุมและให้อำนาจมากเกินไป ซึ่งกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน และไม่ได้แก้ปัญหามือถือโดยตรง แต่กฎหมายดังกล่าวออกมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในยุคนั้น

2.2.1.5 ยุคผู้เป็นภัยสังคม

ต่อมาในสมัย พลเรือเอกสัจด์ ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้ทำการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 เรียกบุคคลประเภทนี้ว่า "ผู้ซึ่งเป็นภัยต่อสังคม"²⁸ ซึ่งได้แก่บุคคลผู้มีพฤติกรรม รังแก ช่มเหง ชู้เจี๊ญ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยมีขอบ ใ้บุคคลอื่นเกรงกลัวเป็นบุคคลจรจัดที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริตทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน สะสมอาวุธ ปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดไม่ว่าชนิดใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้า หรือเพื่อเตรียมการกระทำความผิดอย่างอื่น ขูยง ปลุกปั่น ใ้ หรือสนับสนุนให้ประชาชนก่อความวุ่นวายหรือก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง ดำรงชีพด้วยการตั้งบ่อนการพนันโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตั้งช่องค้าประเวณี หรือเป็นเจ้าของกิจการพนันสลากกินรวบ หรือ หวย ก.ข.และกักตุนสินค้าเพื่อหากำไรหรือขึ้นราคาสินค้าโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่ากฎหมายในยุคนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองเช่นเดียวกับยุคอันชกาล กล่าวคือ ยังไม่เป็นการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลโดยตรง

2.2.1.6 ยุคผู้มีอิทธิพลหรือเจ้าพ่อ

หลังจากหมดยุคอันชกาลและผู้เป็นภัยสังคมแล้ว ในสมัยรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นต้นมา รัฐบาลจะถูกอุปถัมภ์โดยฐานกำลังทหารการ

²⁷ ทองใบ ทองเบาด์. ใครคือผู้มีอิทธิพลตัวจริง?, หน้า 39.

²⁸ คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 22.

บริหารราชการอาศัยข้าราชการประจำ (อมาตยาธิปไตย) เป็นผู้กำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาประเทศ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นทหาร ตำรวจ หรือฝ่ายปกครอง ล้วนแต่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในมือ บุคคลใดหรือกลุ่มใดที่ใกล้ชิดและเป็นที่ยอมรับชอบ ของข้าราชการประจำดังกล่าว ก็สามารถกำหนดคกติกาธุรกิจตามความต้องการของ ตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นการได้รับสัมปทานสุรา สัมปทานรถเมล์ ผูกขาด การ ก่อสร้าง หรือการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ตลอดจนการค้าของเถื่อน หรือทำผิดกฏ หมาย เช่น การตั้งบ่อนการพนัน ธุรกิจช่องโหว่ โสเภณี สถานบันเทิง บาร์ ไนท์คลับ เป็นต้น จากการที่บุคคลได้ใกล้ชิดกับข้าราชการเมืองและข้าราชการประจำในยุค เผด็จการ และได้รับอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ทำให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจและอิทธิพลเพิ่ม มากขึ้นตามลำดับ และธุรกิจที่ดำเนินการได้สร้างผลกำไรอย่างมหาศาล ทำให้ สามารถสร้างบารมี จนกลายเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเจ้าพ่อในเวลาต่อมา

เมื่อระบอบเผด็จการอ่อนกำลังลง และเกิดระบอบประชาธิปไตย ซึ่ง เงินสามารถซื้อสิ่งต่าง ๆ ได้เข้ามาแทนที่แม้กระทั่งการเลือกตั้ง ผู้มีอิทธิพลจะหัน มาเล่นการเมืองหรือส่งพรรคพวกลงแข่งเลือกตั้งหรือใช้เงินสนับสนุนนักการเมือง เพื่อตนเองจะได้มีอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ในธุรกิจที่ตนดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นการสร้างฐานอำนาจไปสู่ระดับ ชาติและเมื่อมีนักการเมืองอยู่ภายใต้อาณัติมาก ๆ ก็จะมีอิทธิพลคุมระบบการเมือง ทั้งหมดได้ในที่สุด

ผู้มีอิทธิพลในยุคหลัง ๆ นี้ จะใช้อิทธิพลขู่บังคับคู่แข่งในวงการธุรกิจ ผลประโยชน์เดียวกันให้หลีกเลี่ยงไม่ทำธุรกิจแข่งขันกับผู้มีอิทธิพล เพื่อตนเองจะ ได้รับประโยชน์จำนวนมหาศาลแทน เช่น เกิดมีเจ้าพ่อในวงการบันเทิงในวงการ ไนต์คลับ เจ้าพ่อในวงการมวย เจ้าพ่อในวงการม้าแข่ง ผู้มีอิทธิพลในระดับเจ้า พ่อถือคติประจำใจ "เงินคือฐานอำนาจ" จึงพยายามใช้อิทธิพลในการแสวงหา ทรัพย์สินเงินทองมาใช้จ่ายเพื่อรักษาสถานภาพของตนเองและพรรคพวกในทุกรูปแบบ การประกอบอาชีพหรือทำธุรกิจที่ชอบด้วยกฎหมายตามระเบียบแบบแผนของ ทางราชการนั้น มีขั้นตอนมากและรวยซ้ำผู้มีอิทธิพลจึงได้หันไปประกอบอาชีพนอก กฎหมาย ซึ่งถ้าหากกำหนดลักษณะของบุคคลหรือกลุ่มคนผู้มีอิทธิพลอาจแบ่งออกได้

เป็น 3 กลุ่ม²⁹ คือ

1) กลุ่มเศรษฐกิจ ได้แก่บุคคลซึ่งมีพฤติการณ์กักตุนสินค้าเพื่อค้ากำไร หรือขึ้นราคาโดยไม่ชอบ ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ขนแร่เถื่อน ค่าของเถื่อน ของหนีภาษี เป็นต้น

2) กลุ่มสังคม ได้แก่บุคคลซึ่งมีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด เจ้าของบ่อน การพนัน เจ้าของช่องโสเภณี มือปืนรับจ้าง เจ้ามือสลากกินรวบ แมงดา หลอกหลวง หลอ้งเพื่อค้าประเวณี เป็นบุคคลจรจัด ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏการทำ มาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต หาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมของประชาชน สะสมอาวุธ เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดไม่ว่าชนิดใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้า หรือเตรียมการกระทำความผิดอย่าง อื่น เป็นต้น

3) กลุ่มการเมือง ได้แก่บุคคลซึ่งมีพฤติการณ์ร่วมกันหยุดงาน หรือ บิดงาน งดจ้าง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ยุบง ปลุกปั่น ใ้หรือสนับสนุนให้ประชาชน ก่อความวุ่นวายหรือก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง ดำเนินการด้วยวิธีใด ๆ จัดให้ มีการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง

ในยุคนั้นฐานของผู้มีอิทธิพลซึ่งมีส่วนสนับสนุนบารมีของผู้มีอิทธิพลนั้น ได้แก่ มือปืนรับจ้างและข้าราชการที่ไม่สุจริต โดยที่มือปืนรับจ้างจะเป็นฐานอำนาจในด้าน การให้ความคุ้มครองป้องกันภัย และเป็นผู้คอยกำจัดฝ่ายตรงข้ามโดยมีเครื่องมือคือ อาวุธปืน อาวุธสงคราม และวัตถุระเบิด และในยุคนั้นเกิดแพชชันการเป็นผู้จัดการ รับจ้างหามือปืนไปยังบุคคลต่าง ๆ ตามแต่จะมีผู้จ้างวาน ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิด จากปัญหาความขัดแย้งกันในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูก กฎหมาย

²⁹ กรมตำรวจ, การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการหามาตรการ บังคับปรามผู้มีอิทธิพล เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2534, หน้า 4-5.

นอกจากนี้ระบบการเมืองก็เป็นส่วนที่สร้างผู้มีอิทธิพลขึ้นมา ซึ่งสนธิ ลิ้มทองกุล³⁰ ได้กล่าวถึงการกำเนิดเจ้าพ่อในระบบการเมืองแต่ละระบบตั้งแต่ระบบเผด็จการทหาร ระบบประชาธิปไตยและระบบทุนนิยมหรือสังคมนิยมไว้อย่างดี ทำให้เห็นว่าระบบการเมืองของไทยมีส่วนสนับสนุนให้ผู้มีอิทธิพลมีอิทธิพลทั้งในด้านการเมืองและด้านอื่น ๆ มากมาย ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก

2.2.2 ผู้มีอิทธิพลในต่างประเทศ

อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์มาตั้งแต่โบราณกาลในปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมก็มีได้ลดน้อยลง หากแต่แทรกซึมและครอบงำเศรษฐกิจและการเมืองด้วยวิธีการหลากหลาย ต่อมาอาชญากรรมได้ก่อตั้งและพัฒนาขึ้นเป็นองค์กร มีหัวหน้าบังคับบัญชา เพื่อผลประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผ่ขยายการประกอบอาชญากรรมไปในประเทศภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ตลอดจนทวีปยุโรปและอเมริกา จึงอาจกล่าวได้ว่าอาชญากรรมได้กลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศซึ่งต้องการความร่วมมือในด้านกฎหมายทั้งกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ ในการที่จะต้องคิดค้นมาตรการใหม่ ๆ เพื่อต่อต้านอาชญากรรมองค์กรอาชญากรรมแตกต่างจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นตามท้องถนน เพราะองค์กรอาชญากรรมเป็นการรวมกันของอาชญากรรมหลายอย่าง ซึ่งมีโครงสร้างของการทำงานที่สลับซับซ้อน มีการติดต่อประสานงานกัน กิจกรรมสำคัญคือการสนองความต้องการสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมาย เช่น การพนัน การค้าประเวณี การค้ายาเสพติด และการบริการแก่ลูกค้ารูปแบบอื่น ๆ นอกจากนี้

³⁰ สนธิ ลิ้มทองกุล. ว่าด้วยปัญหาเจ้าพ่อ ในคอลัมน์ตะวันออกที่ท่าพระจันทร์. ผู้จัดการรายสัปดาห์ฉบับพิเศษ พ.ศ.2533. หน้า 2-7.

องค์กรอาชญากรรมได้แผ่ขยายตัวเข้าไปเกี่ยวข้องกับควบคุมในธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งมีวิธีการที่ผิดกฎหมายเข้าไปแทรกในธุรกิจเหล่านั้นด้วย เช่น การผูกขาด การเลียงภาษี การข่มขู่ ลัทธิผู้ก่อการร้าย ทั้งนี้เพื่อจะทำรายได้ให้มากที่สุด ซึ่งรวมถึงการโอนเงินที่ผิดกฎหมายจำนวนมากไปใช้ดำเนินธุรกิจที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อที่จะเพิ่มพูนอำนาจขององค์กรอาชญากรรม โดยการเข้าควบคุมระบบเศรษฐกิจ โดยการปั่นราคาหุ้นให้สูงหรือต่ำ โดยการลงทุนอุตสาหกรรมและลงทุนธุรกิจที่ปราศจากคู่แข่งนั้น นอกจากนั้นองค์กรอาชญากรรมยังใช้จ้างวานไปฆ่าบุคคลที่องค์กรอาชญากรรมไม่พึงประสงค์หรือได้รับจ้างมาอีกต่อหนึ่ง ซึ่งในการที่จะดำเนินการต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปจากการขัดขวางหรือการบังคับใช้กฎหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากองค์กรจะมีอิทธิพลเหนือเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว ยังรวมถึงการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย³¹

2.2.2.1 องค์กรอาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันนี้นานาประเทศต่างให้ความสนใจแก่

องค์กรอาชญากรรมเป็นอย่างมากแต่ลักษณะรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมในแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกิจกรรมและโครงสร้างขององค์กรอาชญากรรมนั่นเอง ซึ่งการเป็นองค์กรอาชญากรรมนั้นจะต้องมีความเด่นชัด คือมีการรวมตัวขึ้นเป็นองค์กร มีการประสานงานและควบคุมกันโดยกฎของตนเอง ซึ่งเป็นกฎที่ใช้บังคับเข้มงวด มีศูนย์กลางการบังคับบัญชา และวิธีการบังคับบัญชาที่เป็นความลับ โดยหัวหน้าองค์กรจะหลีกเลี่ยงการติดต่อโดยตรงกับผู้ร่วมงาน แต่จะมีผู้ช่วยเป็น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³¹ บียะพันธ์ุ สารากรบรรณกิจ. การกำหนดความผิดอาชญากรรมเกี่ยวกับการฟอกเงิน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. หน้า 6-7.

ผู้รับคำสั่งข้อมูลจากหัวหน้าผ่านไปยังผู้ลงมือทำงานอีกที สำหรับกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการในบริการและสินค้าที่ผิดกฎหมาย และรวมถึงการประกอบกิจกรรมในธุรกิจที่ถูกกฎหมายด้วย วัตถุประสงค์เพื่อที่จะควบคุมกิจการทั้งปวงที่จะทำกำไรมหาศาล และเป็นกิจกรรมที่เป็นผลมาจากการสมคบกันซึ่งยากแก่การสืบสวนปราบปราม สำหรับกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมที่เห็นได้ชัด คือการค้ายาเสพติด ซึ่งมีการดำเนินการเช่นเดียวกับธุรกิจทั่วไป เช่น มีการสั่งสินค้าเข้า ขายส่งขายปลีก การส่งมอบของกันเป็นทอด ๆ ประมาณสี่หรือห้าระดับ จนถึงผู้ขายปลีกในท้องถนน ฉะนั้นหากการบังคับใช้กฎหมายจะมุ่งเฉพาะการกระทำผิดอาญาแทนที่จะมุ่งไปยังองค์กรอาชญากรรม ก็จะจับกุมได้แต่เฉพาะสมาชิกในระดับล่างสุดขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งมีลักษณะการกระทำผิดที่มองเห็นได้ชัดเจน สิ่งเหล่านี้ไม่มีผลกระทบต่อองค์กรอาชญากรรม

สำหรับองค์กรอาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า มาเฟีย (Mafia) ได้ถือกำเนิดในกลางศตวรรษที่ 19 คำว่า มาเฟีย ความหมายเหมือนกับคำว่า "แก๊งค์" อาจกล่าวได้ว่ามาเฟียเป็นองค์กรอาชญากรรมซึ่งมีขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นองค์กรลับที่มีระเบียบวินัยเข้มงวดและประกอบอาชญากรรมทุกประเภท มีการเข้าควบคุมพื้นที่ที่มีอาณาเขตแน่นอน และร่วมมือกับองค์กรอาชญากรรมอื่น ๆ ในระดับระหว่างประเทศ ในการประกอบอาชญากรรม การดำเนินการเป็นไปอย่างลับ ๆ มีองค์กรคล้ายบริษัท ใช้กฎหมายของตนเองในการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กิจการขององค์กรอาชญากรรมแต่ละอย่างไม่เป็นอิสระโดยลำพัง แต่จะรวมเข้าด้วยกัน เช่น การค้ายาเสพติด การพนัน การกรรโชก ฉ้อโกง ให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ และควบคุมธุรกิจที่ถูกกฎหมาย การลงทุนในธุรกิจที่ถูกกฎหมายเป็นหนทางที่จะนำเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมไปใช้ประโยชน์ ทำให้ได้รับกำไรเป็นทวีคูณและไม่อาจจะสืบสาวถึงความ เป็นมาของเงินทุนซึ่งมีแหล่งที่มาจากการประกอบอาชญากรรมได้ นอกจากนี้องค์กรดังกล่าวยังมีที่ปรึกษาทางกฎหมายและการต่อสู้คดีนั้นได้รับการช่วยเหลือจากทนายความบางคนในสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะให้การช่วยเหลือตั้งแต่การวางแผนการประกอบอาชญากรรม และขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีระบบ และยุ่งยากซับซ้อน ยากแก่การหาพยานหลักฐานเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายมิให้ถูกจับกุม ในกรณีที่สมาชิก

ขององค์กรถูกจับกุมก็จะช่วยเหลือตั้งแต่ชั้นตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษา สำหรับอิทธิพลทางการเมืองนั้น องค์กรอาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาจะหาทางเข้าไปมีอิทธิพลทั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ โดยการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านค่าใช้จ่ายและการช่วยเหลือ เมื่อสามารถเข้าครอบงำนักการเมืองได้แล้วก็จะใช้อิทธิพลในการ "ล๊อบบี้" นักการเมือง ในการตรากฎหมายที่มีผลดีหรือผลร้ายต่อองค์กร การซื้อสิทธิพิเศษ เช่น ค่าขอใบอนุญาตประกอบการต่าง ๆ เช่น ค่าสุรา การทำสัญญาระดับท้องถิ่น เช่น การขนขยะ รถพยาบาล รวมทั้งการสร้างแรงกดดันทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกำหนดนโยบายในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมว่าจะให้ยืดหยุ่นหรือเข้มงวดเพียงใด ส่วนการสร้างอิทธิพลเหนือตำรวจก็เพื่อให้ช่วยเหลือสนับสนุนนักการเมืองบางคนเพื่อจูงใจให้การสนับสนุน ตลอดจนการเลือกบังคับใช้กฎหมายในบางกรณี หรือบังคับใช้กฎหมายหนักเบาตามความต้องการ ให้การสนับสนุนอัยการและผู้พิพากษาในเรื่องการหาเสียง เพื่อให้ได้รับเลือกเป็นอัยการหรือผู้พิพากษา เพื่อให้ผู้พิพากษาตัดสินใจคดีตามที่ต้องการ หรือให้พักการลงโทษ อกัยโทษพวกตนรวมทั้งสามารถเลือกศาลที่จะพิจารณาคดีได้ด้วย³²

ผู้มีอิทธิพลของประเทศสหรัฐอเมริกาก็คือหัวหน้าขององค์กรอาชญากรรม เช่น อัลคาโปน และคนที่ขึ้นมาเพียงทั้งหลาย ซึ่งมีการปกครองบังคับบัญชาตามลำดับชั้นตั้งแต่หัวหน้า รองหัวหน้า และผู้ช่วยหัวหน้า จนถึงสมาชิก เมื่อหัวหน้าตายลงไปรองหัวหน้าก็จะเลื่อนขึ้นมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าองค์กรอาชญากรรมแทน มีการทดแทนกันอย่างต่อเนื่องทำให้องค์กรอาชญากรรมดังกล่าวดำรงอยู่และดำเนินกิจการได้โดยไม่หยุดชงักหรือล่มสลาย ซึ่งแตกต่างจากผู้มีอิทธิพลของไทย ที่เป็นการเฉพาะตัว เมื่อมีผู้มีอิทธิพลตายลงไปก็จะเป็นการสิ้นสุดไม่มีตัวแทนขึ้นมาดำรงตำแหน่งแทนเหมือนองค์กรอาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา

³² กุลพล พลวัน. ประเทศไทยกับปัญหาองค์กรอาชญากรรมในอนาคตวารสารอัยการ เล่มที่ 52 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2533. หน้า 534-536.

จากปัญหาองค์กรอาชญากรรมดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้บัญญัติกฎหมายขึ้นหลายฉบับ เพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรม และรายได้จากกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม³³ เช่น Racketeer Influenced and Corrupt Organized Act (1970) หรือที่เรียกว่า "RICO" ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดโทษสถานหนักสำหรับผู้ประกอบอาชญากรรมที่เป็นองค์กรและกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Money Laundering Control Act 1986) หรือที่เรียกว่า "MLCA" กล่าวคือ กฎหมายที่ใช้บังคับใน ค.ศ.19 ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกฎหมายที่มาจากหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ข่มขืน ลักทรัพย์ หรือความผิดฐานอื่นมุ่งประสงค์ต่อการกระทำที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหตุการณ์เดียวไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำ หรือต่อเหยื่อของอาชญากรรมมีการฟ้องจำเลยเป็นรายบุคคล และพยายามที่จะกำจัดออกจากสังคมโดยการลงโทษจำคุกในระยะเวลาหนึ่ง แต่ใน ค.ศ.1970 รัฐสภาสหรัฐอเมริกาพิจารณาเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมไม่เพียงพอแก่การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ ฉะนั้นควรจะมีการบัญญัติกฎหมายใหม่ซึ่งมีวัตถุประสงค์อย่างน้อยสามประการ คือประการแรก ควรจะมีจุดมุ่งหมายไม่ใช่ลงโทษเฉพาะตัวบุคคลเป็นรายตัวแต่ลงโทษองค์กรอาชญากรรม ประการที่สอง ให้อำนาจรัฐที่จะจำคุกผู้กระทำผิดเป็นระยะเวลานานขึ้น เพราะทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขผู้กระทำผิดหรือเพื่อข่มขู่ไม่เพียงพอที่จะต่อต้านองค์กรอาชญากรรม และในประการที่สาม กฎหมายไม่ควรจะให้อำนาจรัฐในการลงโทษจำคุกเฉพาะผู้กระทำ ความผิดเท่านั้น แต่ควรจะมีจุดมุ่งหมายของผู้กระทำผิด คือ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน ฉะนั้นกฎหมายจะต้องมีความมุ่งหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิดและขจัดที่มาของอำนาจขององค์กรอาชญากรรมซึ่งก็คือเงินหรือทรัพย์สิน³⁴

³³ ปิยะพันธุ์ สารากรบริรักษ์. เพิ่งอ้าง หน้า 10-12

³⁴ G.Robert Blakey. Forfeiture Of Legal Fees: Who Stands To Lose?. 36, Emory Lqw Journal. 781, 784 (1987).

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ใน ค.ศ. 1970 รัฐสภาของสหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้กฎหมายที่เรียกว่า "Organized Crime Control Act of 1970" เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวสรุปใจความใหญ่ ๆ ก็คือ

1. องค์กรอาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาได้แผ่ขยายอิทธิพลและครอบคลุมระบบเศรษฐกิจของประเทศจากการประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย
2. องค์กรอาชญากรรมได้รับเงินจำนวนมากจากการประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การพนัน การค้ายาเสพติด และนำเงินเหล่านี้ไปขยายอำนาจขององค์กรโดยแทรกแซงธุรกิจการเงินที่ถูกกฎหมายซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอันตราย
3. องค์กรอาชญากรรมมีขนาดเติบโตขึ้นเพราะเจ้าหน้าที่รัฐไม่อาจหาพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรได้ และไม่มีมาตรการที่จะต่อต้านองค์กรอาชญากรรม

ดังนั้นการตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นเพื่อขจัดองค์กรอาชญากรรม และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีผลโดยบัญญัติฐานความผิด โทษ และมาตรการใหม่ ๆ ที่จะต่อต้านการประกอบอาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้ายาเสพติด และโทษที่จะนำมาลงนั้นคือโทษในทางเศรษฐกิจ การริบทรัพย์ในทางอาญาซึ่งจะยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดที่นำทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมไปลงทุนในธุรกิจการค้ารัฐสภาสหรัฐอเมริกาจึงประกาศใช้ Racketeer Influenced and Corrupt Organization Statute (RICO) เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 1970 โดยเป็นส่วนหนึ่งของ Organized Crime Control Act Of 1970

สำหรับการริบทรัพย์ตาม RICO มีพื้นฐานจากหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ของอังกฤษซึ่งการริบทรัพย์ของบุคคลใดจะกระทำได้โดยผลของคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นกระทำผิดฐานทรยศต่อประเทศชาติ หรือกระทำผิดฐานอกฉกรรจ์ เช่น ข่าผู้อื่น ดังนั้นสายเลือดของจำเลยจึงเป็นสายเลือดชั่วและทายาทของจำเลยไม่อาจรับมรดก

ได้³⁵ ในปี ค.ศ. 1970 รัฐสภายอมรับข้อคิดเกี่ยวกับการริบทรัพย์ในทางอาญาโดยนำมาบัญญัติไว้ใน RICO แต่การริบทรัพย์ตาม RICO จำกัดเฉพาะประโยชน์ที่ได้รับคงไว้หรือใช้ในการกระทำผิด การริบทรัพย์เป็นโทษที่มุ่งกระทำต่อตัวบุคคลและบุคคลนั้นจะต้องมีคำพิพากษาว่าได้กระทำผิด แต่การริบทรัพย์ตาม RICO มีลักษณะกึ่งการลงโทษในทางอาญาและกึ่งการลงโทษที่มุ่งกระทำต่อตัวทรัพย์ด้วย เพราะไม่ว่าทรัพย์นั้นจะตั้งอยู่ในเขตอำนาจศาลที่พิจารณาคดีอาญาหรือไม่ก็ริบได้ สำหรับรายละเอียดกฎหมายดังกล่าวจะได้กล่าวในบทต่อไป

2.2.2.2 กลุ่มอิทธิพลในประเทศญี่ปุ่น

สังคมญี่ปุ่นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองในทางเศรษฐกิจขึ้นมาจากสงครามกลายมาเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างไม่น้อยหน้า หรือในหลายสิ่งหลายประการ ทั้งยังจะล้ำหน้ากว่าอเมริกาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ในแง่เศรษฐกิจญี่ปุ่นเป็นอภิมหาอำนาจที่มั่งคั่งอย่างที่สุดที่ทั่วโลกยอมรับ ในแง่การเมืองญี่ปุ่นก็ได้มีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง อย่างเสรีประชาธิปไตยตามแบบฉบับอเมริกัน แต่จากการเคลื่อนไหวคัดค้านนโยบายรัฐบาลพรรคเสรีประชาธิปไตยที่เป็นพันธมิตรทางทหารกับสหรัฐอเมริกาในช่วงทศวรรษที่ 1960 ของนักศึกษาและคนงาน ซึ่งรัฐบาลพรรคเสรีประชาธิปไตย ญี่ปุ่นก็ได้อาศัยกำลังของกลุ่มอิทธิพลที่เรียกว่ายาคุซ่า เป็นอาวุธสำคัญในการต่อต้านและปราบปรามนักศึกษาและประชาชนอย่างแข็งขัน ผลที่ตามมาคือยาคุซ่าได้เข้ามามีบทบาททาง

³⁵ U.S. Department of Justice, Racketeer Influenced and Corrupt Organizations (RICO) : A manual For Federal Prosectutos Washington, D.C.: U.S.Government, 1988, p. 96.

การเมืองและเจ้าพ่อยาquilaก็ทรงอิทธิพลอยู่เหนือนักการเมืองคนสำคัญ ๆ ของญี่ปุ่นด้วย ดังนั้นการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในระดับชาติ และระดับโลกของนักการเมืองญี่ปุ่นจึงเกิดมีขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นำมาซึ่งรูปแบบของการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด การค้าของเถื่อน การพนันและธุรกิจผิดกฎหมายอื่น ๆ ที่โยงใยเกี่ยวพันอย่างซับซ้อน และค่อยขยายตัวจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง อย่างมีระบบ ก่อให้เกิดองค์กร หรือกลุ่มอิทธิพลที่มีสมาชิกของกลุ่มเป็นอาชญากร ที่พร้อมจะก่ออาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ผิดต่อกฎหมายทุกรูปแบบมากมายหลายกลุ่มแพร่กระจายอยู่ทุกมุมโลก³⁶

ยาquila (Yakuza) ซึ่งทางการญี่ปุ่นเรียกชื่ออีกนัยหนึ่งว่า BORYOKUDAN เป็นองค์กรอาชญากรรมที่นิยมใช้ความรุนแรง เป็นองค์กรที่มีอิทธิพลและได้ใช้อิทธิพลขององค์กรในการหาเงินเลี้ยงสมาชิกขององค์กรซึ่งสมาชิกจะกระทำผิดกฎหมายอยู่เป็นประจำ และคงสภาพสมาชิกอยู่ในกลุ่มของพวกเขา ยาquilaองค์กรหนึ่งจะประกอบด้วยสมาชิกหลายพันคน และมีสมาชิกยาquilaเป็นจำนวนมากออกไปอยู่นอกประเทศแต่สมาชิกยาquilaทั้งหมดมีประมาณ 100,000 คน ยาquilaเป็นองค์กรอิสระมีหัวหน้าหนึ่งคนปกครองดูแลพวกสมาชิกยาquilaในกลุ่มพวกเขาของตน แต่สมาชิกระดับรองลงไปในกลุ่มเดียวกันอาจจะเป็นหัวหน้าในกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งมีระดับต่ำกว่าก็ได้ ด้วยเหตุนี้เองสมาชิกยาquilaแต่ละกลุ่มจึงผูกพันใกล้ชิดซึ่งกันและกันมาก

ตามความหมายของคำว่า "ยาquila" คือแก๊งค์อันธพาลเป็นพวกประกอบอาชีพผิดกฎหมาย บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย ไม่ชอบทำงานลูกจ้าง แต่ชอบนินัยนักเลง หน้าตาและการแต่งกายมักจะบอกรหัสที่สังเกตได้ง่ายก็คือ มักจะไว้ผมค่อนข้างสั้นเกรียน และนิยมสักรูปต่าง ๆ บนร่างกาย สมาชิกของแก๊งค์จะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁶ นพดล สมบูรณ์ทรัพย์. พล.ต.ต., ปัญหาการปราบปรามผู้มีอิทธิพลในระบบสังคมไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ ร่วมเอกชน รุ่นที่ 4 พ.ศ. 2534. หน้า 54.

ออกปฏิบัติการด้วยความรอบคอบ ในอดีตสมาชิกของแก๊งค์ก็ได้แทรกซึมเข้าไปสร้างความผูกพันกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนไว้อย่างใกล้ชิด แก๊งค์ยาгуซ่าก็เหมือนกับกลุ่มอาชญากรรมอื่น ๆ คือ เริ่มมาจากกลุ่มนักเลงหัวไม้และนักเลงการพนันประวัตติของพวกนี้มีมาตั้งแต่สมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และได้พัฒนาเติบโตมาเป็นลำดับ³⁷

วัตถุประสงค์ของยาгуซ่า

ยาгуซ่า เป็นองค์การอาชญากรรมที่มีอิทธิพล และได้ใช้อิทธิพลขององค์การ ในการหาเงินเลี้ยงสมาชิกขององค์การ วิธีดำเนินการของยาгуซ่าก็เพื่อหารายได้ ทำให้ยาгуซ่าดำเนินงานต่อไปได้ เงินจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ยาгуซ่าต้องการ ยาгуซ่าหาเงินได้โดยการใช้ความรุนแรง เงินเหล่านี้ทำให้ยาгуซ่าดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขสบายเพิ่มพูนจำนวนสมาชิก และทำให้ห้องค์การยาгуซ่ามีเอกภาพดังนั้นรายได้ของยาгуซ่า ซึ่งหามาได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน ดังกล่าวคือ

1. การค้ายาเสพติด เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุด การที่ยาгуซ่าพึ่งพารายได้จากการค้ายามีเหตุผลคือ ยาเสพติดง่ายต่อการจัดการและซ่อน เพราะว่า ยาขายกันในรูปของผง และจำนวนน้อยแต่ทำกำไรได้มาก
2. การพนันที่ผิดกฎหมาย ยาгуซ่าเข้าควบคุมการพนันและการทำหนังสือมาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ของพวกเขา จำนวนเงินที่พวกเขาเก็บรายได้จากการพนันและการทำหนังสือเกี่ยวกับรายการแข่งม้า จักรยาน และเรือยนต์
3. การค้าประเวณี มีสมาชิกยาгуซ่าจำนวนเบอร์ด์เซนต์ค่อนข้างสูงเกี่ยวข้องในการจัดให้มีการค้าประเวณีที่จะต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งถือว่าเป็นการ

³⁷ ทวี นามแฝง. ยาгуซ่ามาเพียญี่ปุ่น. นิตยสารตะวัน ประจำเดือน พ.ศ. - ก.ศ. 2527. หน้า 88.

กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีเลวร้ายที่สุด พวกนี้แสวงหารายได้จากผู้หญิง เนื่องจากสภาวะปัจจุบัน ซึ่งสังคมผู้ชายมีแนวโน้มที่จะเที่ยวหาความสำราญเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการกระทำความผิดที่กระทบกระเทือนต่อศีลธรรมอื่น ๆ อีก เช่น ภาพยนตร์ลามกที่เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของกลุ่มยาгуซ่า

4. ธุรกิจบังหน้าของแก๊งค์เหล่านี้ คือ พวกนี้ได้แทรกซึมและเจริญเติบโตอยู่ในธุรกิจต่าง ๆ พวกเขาจะมีส่วนร่วมในการติดต่อค้าขายระหว่างนักธุรกิจที่เคารพกฎหมายและพยายามที่จะขู่เรียกเงินจากบริษัทต่าง ๆ โดยขู่ว่าจะทำให้การประชุมผู้ถือหุ้นมีความยุ่งยากขึ้น หรือโดยรับประกันว่าจะไม่สร้างความยุ่งยากขึ้น

กล่าวโดยสรุป ยาгуซ่าเป็นองค์กรอาชญากรรมองค์กรหนึ่งคล้าย ๆ มาเพียงของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีหัวหน้าซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากผู้มีอิทธิพลของไทย เพราะหัวหน้ายาгуซ่ามีการปกครองบังคับบัญชาดูแลพวกสมาชิกยาгуซ่าในกลุ่มพวกของตน โดยมีรองหัวหน้าเป็นผู้ช่วยควบคุมดูแล เมื่อหัวหน้าตายลง ไปรองหัวหน้าก็จะเลื่อนขึ้นมาดำรงตำแหน่งหัวหน้ายาгуซ่าแทน มีการทดแทนกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้การปฏิบัติการของยาгуซ่าเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้มีอิทธิพลของไทยนั้นเมื่อตายลงไปก็เป็นที่สุดไม่มีตัวแทนขึ้นมาดำรงตำแหน่งแทนเหมือนยาгуซ่า ทั้งนี้เพราะผู้มีอิทธิพลของไทยไม่ได้มีการดำเนินการเป็นรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมเหมือนต่างประเทศ ไม่มีการปกครอง หรือโครงสร้างในรูปองค์กร เมื่อผู้มีอิทธิพลตายลงไปกิจการทั้งหลายก็สิ้นสุดตามไปด้วย ลูกน้องและบริวารก็จะแยกสลายไปคนละทางไม่มีการรวมตัวสืบทอดเจตนาารมณ์ของผู้มีอิทธิพลเดิมแต่อย่างใด

วิวัฒนาการกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น

ในปี 1853 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งเรือรบ 4 ลำมาถึงประเทศญี่ปุ่น และได้ยื่นหนังสือต่อรัฐบาลญี่ปุ่นขอให้ญี่ปุ่นเปิดการค้าติดต่ออย่างเสรีกับชาวต่างประเทศ และในปี 1858 ญี่ปุ่นได้ทำสนธิสัญญาทางพาณิชย์กับสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และเนเธอร์แลนด์ แต่ด้วยความไม่รู้กฎหมายระหว่างประเทศ ของรัฐบาลญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจึงยอมรับเงื่อนไขที่ต้องทำให้ญี่ปุ่นเสียเปรียบ จึงเป็นแรงผลักดันในเวลาต่อมาให้ญี่ปุ่นจำเป็นต้องปฏิรูปกฎหมายโดยด่วน วิธีที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนแปลงกฎ

หมายอย่างรวดเร็ว คือ เจริญรอยตามตัวอย่างของประเทศทุนนิยมที่พัฒนาแล้ว ซึ่งในขณะนั้นคือประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส ญี่ปุ่นจึงเลือกการร่างกฎหมายแบบฝรั่งเศสเป็นแนวทาง เนื่องจากญี่ปุ่นพิจารณาเห็นว่าระบบคอมมอนลอว์ของอังกฤษสับสนและยุ่งยากมาก ในขณะที่ฝรั่งเศสมีประมวลกฎหมายนโปเลียน (Napoleonic Codes) อยู่ 5 ฉบับ ญี่ปุ่นได้ร่างประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทั้งสองฉบับสำเร็จบริบูรณ์ในปี 1877 โดยเขียนเป็นภาษาฝรั่งเศส ภายหลังได้แปลเป็นภาษาญี่ปุ่น³⁸

ในปี 1880 รัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่นฉบับแรก กฎหมายดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากสำนักนีโอคลาสสิก (Neo-Classic) และสำนักอรรถประโยชน์ (Utilitarian) และประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส ซึ่งได้ยกเลิกหลักกฎหมายในระบบศักดินา และเปลี่ยนหลักความรับผิดชอบทางอาญาแบบกลุ่มหรือครอบครัวมาเป็นหลักความรับผิดชอบเฉพาะบุคคลผู้กระทำผิด ต่อมาวิทยาการทางกฎหมายของประเทศเยอรมันได้เข้ามามีอิทธิพลเหนือนักกฎหมายญี่ปุ่นอย่างมาก จนเป็นเหตุให้มีการปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาใหม่ทั้งหมดในปี ค.ศ.1907 และมีผลใช้บังคับในปี ค.ศ.1908 ทั้งนี้โดยได้นำเอาปรัชญาของ Sturm and Drang และทฤษฎีการลงโทษที่พิจารณาถึงจิตใจของผู้กระทำผิด (The Subjective Theory of Punishment) แต่เนื่องจากได้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศญี่ปุ่นอย่างมาก ประมวลกฎหมายญี่ปุ่นหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาก็ไม่อาจจะตามได้ทัน ในปี ค.ศ.1926 รัฐบาลจึงได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อศึกษาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญานี้และได้สำเร็จเสร็จสิ้นในปี ค.ศ.1941 โดยใช้ชื่อว่า ร่างประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่นฉบับแก้ไขปรับปรุง (Provisional Draft for a Revised Penal Code of Japan) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการบัญญัติกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องและการตีความของศาล ต่อมาในปี ค.ศ.1956 ก็ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อจัดเตรียมร่างประมวลกฎหมายอาญา (The Preparatory Commis-

³⁸ เพิ่งอ้าง หน้า 66-71.

sion for the Revision of the Penal Code) ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ก็ได้จัดทำร่างประมวลกฎหมายอาญาใหม่เสร็จสิ้นในปี ค.ศ. 1961 เรียกว่าร่างกฎหมายประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น (A Preparatory Draft for the Revised Penal Code of Japan) แม้ว่าร่างประมวลกฎหมายอาญานี้ยังไม่ได้รับการพิจารณาจากรัฐบาลและสภานิติบัญญัติ ร่างประมวลกฎหมายอาญานี้ก็ได้มีอิทธิพลต่อศาลมาก โดยจะนำไปใช้ควบคู่กับประมวลกฎหมายอาญา ฉบับปี ค.ศ. 1907 ในการตีความกฎหมายและการวินิจฉัยความผิดกำหนดโทษผู้กระทำความผิด นโยบายในการกำหนดโทษสำหรับความผิดต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่นได้ใช้ทั้งระบบที่คำนึงถึงผลร้ายแรงของการกระทำความผิด (Erfolgsstrafrecht) และระบบที่คำนึงถึงจิตใจของผู้กระทำความผิด (Willenstrafrecht) อัตราโทษที่กำหนดสำหรับความผิดในแต่ละฐานนั้นมักจะกำหนดโทษให้มีโทษขั้นสูงและขั้นต่ำ นอกจากนี้ ร่างประมวลกฎหมายอาญาใหม่ได้มีบทบัญญัติที่เน้นเกี่ยวกับวิธีที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในลักษณะที่จะแก้ไขปรับปรุงและปลูกฝังอุปนิสัยใหม่ให้แก่ผู้กระทำความผิด ส่วนระบบการดำเนินคดีอาญาเป็นการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น ได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมาย Anglo - American จึงมุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาก³⁹

ส่วนการบังคับใช้กฎหมายโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น แม้ประเทศญี่ปุ่นจะมีลักษณะแตกต่างหากจากกันในพื้นที่ แต่ประเทศญี่ปุ่นก็มีมาตรการประสานกันอย่างดียิ่ง ซึ่งสิ่งนี้เองส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นเป็นมหาอำนาจในทางเศรษฐกิจ ส่วนการบังคับใช้กฎหมายนั้นประเทศญี่ปุ่น กล่าวไว้ว่า

39 อารีย์ รุ่งพรทวิวัฒน์. การบังคับใช้กฎหมายอาญาโดยกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. หน้า 226-227.

เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมายมากประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับใช้กฎหมายอาญาของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม แต่ญี่ปุ่นไม่ได้บัญญัติกฎหมายสำหรับบังคับใช้กับองค์กรอาชญากรรมยาภูเขา หรือ BORY-OKUDAN โดยเฉพาะ คงใช้กฎหมายอาญาเป็นหลักในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมดังกล่าว

2.3 ผลกระทบจากปัญหาผู้มีอิทธิพล

ปัญหาผู้มีอิทธิพลในประเทศไทยนับว่าเป็นภัยที่ร้ายแรงซึ่งส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายให้กับประเทศในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นอย่างมาก ดังนี้

2.3.1 ผลกระทบจากปัญหาผู้มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของประเทศ

ทุกประเทศย่อมปรารถนาที่จะให้ประเทศดำรงอยู่ได้ มีความเจริญก้าวหน้าและประชาชนมีความสุข แต่การดำเนินการเพื่อที่จะให้บรรลุความปรารถนาหรือจุดหมายปลายทางนั้นได้ ประเทศจะต้องมีความมั่นคง ซึ่งมีได้หมายความว่าเพียงความอยู่รอดปลอดภัย ความเป็นปึกแผ่น และการป้องกันรักษาประเทศของทหาร เพื่อให้ประเทศดำรงความเป็นเอกราชอยู่ได้เท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงการมีเสถียรภาพทางการเมือง การมีความสัมพันธ์อันดีกับทุกประเทศ การมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การมีความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยา รวมทั้งมีความเข้มแข็งมั่นคงทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาผู้มีอิทธิพลมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งด้านการเมืองภายใน ด้านการเมืองระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม จิตวิทยา ด้านการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการพลังงานและสิ่งแวดล้อม เพราะผู้มีอิทธิพลประกอบธุรกิจเป็นนายทุนตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกป่าสงวนและที่สาธารณะ ค้ายาเสพติดให้โทษ ค้าอาวุธสงคราม กักตุนสินค้าลักลอบขนสินค้าหนีภาษี แร่เถื่อน ซึ่งธุรกิจดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของ

ประเทศและความอยู่รอดปลอดภัยของชาติเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อ
ถึงผลประโยชน์ของชาติตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
ด้วย

2.3.2 ผลกระทบจากปัญหาผู้มีอิทธิพลด้านสังคม

สังคม คือ กลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยกลุ่มคน
เหล่านั้นจะต้องมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีการพบปะสังสรรค์ และมีการรักษา
ระเบียบเพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ได้แก่ แบบธรรมเนียม
(Customs) ประเพณี (Tradition) วิถีประชา (Folkways) และจารีตประ-
เพณี (Mores) จนถึงศีลธรรม (Morals) ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกทางใจและ
เกี่ยวกับความดีความเชื่อ ความถูกต้องและความผิด ที่จะคอยควบคุมความประพฤติ
และจิตใจของบุคคล โดยศีลธรรมนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของคำสอนทางศาสนาและ
วัฒนธรรม ซึ่งในแต่ละสังคมจะไม่เหมือนกัน ผู้มีอิทธิพลถูกนับว่าเป็นปัญหาสังคมรูป
แบบหนึ่งที่เป็นภัยต่อครอบครัวสังคมชาติและโลก โดยเป็นสภาวะการณ์ (Condition)
ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอควร (Sufficient number of
people) ในวิถีทางที่ไม่พึงปรารถนา (in way undesirable) และมีความ
รู้สึกว่า จะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน (Through collective social
action) เพื่อให้ปัญหานั้นบรรเทาเบาบางลงหรือทำให้ดีขึ้น⁴⁰ ปัญหาของผู้มีอิทธิพล
มีผลกระทบต่อระบบสังคมไทยเป็นอย่างมาก

ผลของการดำเนินการดังกล่าวของผู้มีอิทธิพลก่อให้เกิด
สภาวะความไม่เป็นธรรมในสังคม ประชาชนขาดความเสมอภาคในการดำเนิน

⁴⁰Holon, paul B, and Leslie, Geraloir, The Sociology
of Sociol problems, New York : Appleton Cortuny Crofts Inc.,
1365. pp. 1-6.

ชีวิตและไม่ได้รับการคุ้มครองปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งผลที่จะตามมาก็คือความไม่เป็นเอกภาพของคนในชาติและการขาดความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยาในที่สุด

2.3.3 ผลกระทบจากปัญหาผู้มีอิทธิพลด้านการเมือง

การที่ประชาธิปไตยของไทยจะมั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้จะต้องมีการสร้างรากฐานโดยการให้มีพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง มีกฎหมายพรรคการเมืองและกฎหมายเลือกตั้งที่รัดกุม เพื่อป้องกันการทุจริต คดโกง ในการเลือกตั้ง⁴¹ แต่สถานการณ์ปัจจุบันมิได้เป็นเช่นนั้น โดยมีผู้มีอิทธิพลมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อไปนี้ขึ้นในส่วนของพรรคการเมือง

1. ไม่มีสมาชิกจริง โดยมีผู้มีอิทธิพลเอาชื่อมาใส่ให้
2. สมาชิกไม่เสียค่าบำรุง และไม่มีส่วนเป็นเจ้าของ มีสิทธิ แต่ต้องฟังผู้มีอิทธิพล
3. สมาชิกไม่มีส่วนในการกำหนดและการเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรค
4. สมาชิกไม่มีส่วนในการพัฒนาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง
5. สมาชิกไม่มีส่วนในการกำหนดนโยบายของพรรคในการหาเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้ง
6. สมาชิกไม่มีส่วนในการกำหนดตัวบุคคลเชิงดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้ง
7. พรรคไม่มีการแจ้งรายละเอียดทางการเงินแก่สมาชิก
8. พรรคมีบุคคลหรือนิติบุคคลต่างด้าว หรือบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย โดยกำเนิดหนุนหลังหรือมีบทบาทในพรรค

⁴¹ อมร รักษาศักดิ์. ประชาธิปไตยในสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมชาติ 2535. หน้า 18-23.

9. พรรคมิได้รายงานการเงินรายรับ-รายจ่าย โดยถูกต้องแก่รัฐบาลการดำเนินการดังกล่าวของผู้มีอิทธิพลทำให้พรรคการเมืองมีพฤติกรรมดังนี้

- 1) พรรคเป็นของบุคคลบางคนหรือบุคคลบางกลุ่ม มีลักษณะเป็นหัวหน้าครอบครัวของผู้มีอิทธิพลแต่ผู้เดียว บางพรรคเป็นระบบครอบครัวสืบสกุล บางพรรคเป็นระบบพรรคพวกไม่กี่คน
- 2) บางพรรคขายชื่อหัวหน้าพรรค หรือจองชื่อหัวหน้าพรรคไว้เพื่อขาย
- 3) บางพรรคมีผู้มีอิทธิพลเป็นนายทุนหนุนหลัง จ่ายเงินอุดหนุนการเลือกตั้งอย่างสปรกพิศกฤหมาย และมอมเมาประชาชน
- 4) บางพรรคผู้มีอิทธิพลจะร่วมลงสมัครเลือกตั้งด้วย โดยไม่อยู่ร่วมทีม บางคนเพื่อที่จะได้ติดกลุ่มเป็น สส. ด้วย หรือเพื่อหัวหน้าองสามิภรรยาหรือพวกบางคนให้ได้ด้วย
- 5) นายทุนและผู้มีอิทธิพลของพรรคจะจ่ายเงิน เพื่อซื้อตำแหน่งทางการเมือง เช่น รัฐมนตรีและเลขาธิการรัฐมนตรีและต้องมี สส. จำนวนหนึ่งหนุนหลังอย่างแน่นแฟ้นโดยตนเองจะต้องคอยจ่ายเงินอุดหนุนสนับสนุนอยู่ เรียกว่า "มี สส. อยู่ในคอก" ซึ่งเป็นการซื้อขายมนุษย์ชาติชนิดหนึ่งและผิดคำปฎิญาตนต่อรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญมาตรา 107
- 6) บางครั้งผู้มีอิทธิพลไม่ขอสมัครเองหรือขอดำรงตำแหน่งใด ๆ แต่ขอสิทธิที่จะทำมาหากินโดยมีอภิสิทธิ์ ทำพิศกฤหมายโดยไม่ถูกจับกุม
- 7) ผู้มีตำแหน่งหน้าที่บางคนแสวงหาเงินและผลประโยชน์จากประชาชนและแม้แต่ข้าราชการ โดยอ้างว่าจะนำมาบำรุงพรรค
- 8) ไม่มีการแสดงรายรับรายจ่ายอย่างแท้จริง เพราะแม้แต่พรรคใหญ่ ๆ ก็ยังแสดงรายรับรายจ่ายเพียงปีละประมาณห้าแสนบาทเท่านั้น ทั้งที่มีผู้ประกาศว่าได้บริจาคไปเป็นล้านหรือสิบล้านบาท
- 9) ภายในแต่ละพรรคมีการแบ่งแยกเป็นพรรคเป็นพวก ซึ่งขัดแย้งแย่งชิงผลประโยชน์กันตลอดเวลา ทำให้ไม่มีเสถียรภาพและเอก-

ภาพ

ปฏิบัติในด้านการเลือกตั้งถึงแม้รัฐสภาจะกำหนดข้อห้ามหลายประการ แต่ในทางปฏิบัติมิได้เป็นไปเช่นนั้น แต่กลับมีการมอมเมา ชักจูง บังคับให้ประชาชนเห็นผิดเป็นชอบ และกระทำการทุจริตต่าง ๆ เช่น

1. จำนวนคนมารับสมัครเลือกตั้งเพื่อให้ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดและในขณะมาสมัครเลือกตั้งก็มีการสร้างความตื่นเต้นด้วยการแห่กลองยาว เติบเทิง เป็นการดูถูกระบอบประชาธิปไตย
2. ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่พยายามรวมสิ่งของเงิน อุปกรณ์ที่ผู้อื่นนำมาให้ยืมนับรวมด้วย ทั้งที่กฎหมายให้นับรวมด้วย
3. ผู้สมัครทำป้าย ใบปลิว และโฆษณาทางโทรทัศน์อย่างฟุ่มเฟือยใช้ค่าใช้จ่ายอย่างมากเกินวงเงินที่กฎหมายกำหนด
4. การกระทำผิดกฎหมาย ปราศจากคนฟ้องร้องดำเนินคดี กระทรวงมหาดไทยไม่สามารถติดตามรวบรวมหลักฐานได้
5. มีการซื้อเสียงแน่นอนเกือบทุกเขตเลือกตั้ง
6. มีการซื้อบัตรประชาชนเพื่อกีดกันมิให้ไปลงคะแนนให้

ฝ่ายตรงข้าม

7. การหาเสียงมิได้กระทำโดยอ้างอิงหลักการและระบอบการปกครองแต่เน้นการโฆษณาและให้สัญญา
8. ใช้อิทธิพลบังคับข้าราชการให้ช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือ
9. ผู้สมัครบางคนมีอาชีพและพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายโดยชัดเจน เช่น ผู้ค้าของเถื่อน ตัดไม้ทำลายป่า ลักลอบขุดแร่ ทำลายทรัพยากร เป็นเจ้าของบ่อนช่องหรือค้ายาเสพติด เป็นนักธุรกิจที่มีเบื้องหลังเป็นผู้มีอิทธิพล จึงมาทำการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อรักษาสถานภาพและป้องกันเจ้าหน้าที่จับกุม พร้อมกับการถอนทุนไปด้วย

ในด้านการบริหาร ก่อนการจัดตั้งรัฐบาลจะมีการชิงไหวชิงพริบกันมากมายว่าจะทำการผสมกันอย่างไร หลังจากพิจารณาพรรคแล้วแต่ละพรรคก็จะพยายามชิงกันเพื่อเข้ามาร่วมเป็นรัฐบาลผสมและเป็นรัฐมนตรีให้มากที่สุด

โดยเฉพาะในกระทรวงที่เป็นแหล่งเงินแหล่งทอง ด้านการวางตัวบุคคลเป็นรัฐมนตรี และตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ นั้น เป็นไปโดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ วิทยุฒิ คุณวุฒิอย่างแท้จริง แต่กลับคำนึงถึงผู้มีเงินทุนมาก และเมื่อได้ ดำรงตำแหน่งบริหารแล้วก็จะพยายามแสวงหาผลประโยชน์ด้วยวิธีการต่าง ๆ และ ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ถูกกฎหมาย ความชอบธรรมและความยุติธรรม ใช้ทรัพย์สินสมบัติ ของแผ่นดินและงบประมาณไปในการสร้างคะแนนนิยมให้กับตนเองโดยปราศจากหลัก เกณฑ์ ผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นก็คือการขาดความมั่นคงของชาติทางการเมืองซึ่งผู้มีอิทธิพล ไม่ได้คำนึงถึงผลเสียดังกล่าว กลับมองแต่เฉพาะผลประโยชน์ของตนเองและพรรค- พวกเป็นสำคัญ

2.3.4 ผลกระทบจากปัญหาผู้มีอิทธิพลด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาผู้มีอิทธิพลมีผลกระทบต่อสภาวะและระบบเศรษฐกิจ ของประเทศ โดยทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค ในระดับจุลภาคผู้มีอิทธิพล ประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมาย เช่น การเปิดบ่อนการพนัน การเป็นเจ้ามือหวยเถื่อน การลักลอบขนสินค้าเถียงภาษี การค้าของเถื่อน แร่เถื่อน เป็นนายทุนตัดไม้ทำลาย ป่าและบุกรุกที่สาธารณะ ค้ายาเสพติดให้โทษ ค้าอาวุธสงคราม ซึ่งธุรกิจนอกกฎหมายเหล่านี้จะทำรายได้อย่างมหาศาลให้กับผู้มีอิทธิพล แต่ผู้มีอิทธิพลจะไม่จ่ายภาษี ในการดำเนินกิจการให้กับรัฐบาลเลย นับเป็นการสร้างความไม่มั่นคงให้กับระบบ การเก็บภาษีและเป็นการเอาเปรียบต่อสังคมและนักธุรกิจอื่น ๆ นอกจากนี้ผู้มี อิทธิพลจะประกอบธุรกิจอื่น ๆ . มายังหน้าธุรกิจที่ผิดกฎหมายนี้อีกต่างหากซึ่งธุรกิจ ดังกล่าว นอกจากจะเป็นการบังหน้าแล้ว ยังเป็นการถ่ายทอดเงินจากธุรกิจที่ผิด กฎหมายอีกส่วนหนึ่งด้วย เช่น กิจการสถานเริงรมณ์และสถานบริการต่าง ๆ และ หลังจากผู้มีอิทธิพลได้มีอำนาจหน้าที่ทางการเมืองแล้วก็จะใช้อำนาจรัฐเข้าครอบ- ครองธุรกิจที่เป็นลักษณะผูกขาดหรือเป็นอภิสิทธิ์ เช่น การค้าบุหรี่ สุรา ป่าไม้ เหมืองแร่ ฯลฯ ซึ่งมีการให้ผลตอบแทนสูง การดำเนินการของผู้มีอิทธิพลที่มีการ ช่วยเหลือจากข้าราชการประจำที่คอร์รัปชันด้วย ในระดับมหภาคผู้มีอิทธิพล เข้าไป มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจทำให้เป็นประโยชน์แก่ ตนเองและครอบครัวหรือกลุ่มของตน ซึ่งการกำหนดนโยบายดังกล่าวถูกผู้มีอิทธิพล ควบคุม เนื่องจากผู้มีอิทธิพลมีอำนาจการต่อรองทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ไม่ว่าจะเป็นด้านการยกเลิกการควบคุมราคาสินค้าหรือการกำหนดราคาสินค้าต่างๆ เป็นต้น ข้าราชการก็ขาดความเข้มแข็งถูกรอบงำโดยผู้มีอิทธิพลง่าย ซึ่งในปัจจุบันนี้กลุ่มอิทธิพลมีอิทธิพลอย่างมาก นอกจากจะสามารถใช้พลังทางเศรษฐกิจของตนครอบงำการตัดสินใจของข้าราชการและรัฐบาลแล้ว ยังสามารถใช้พลังงานทางเศรษฐกิจของตนผ่านสื่อมวลชนและวิธีการอื่น ๆ เพื่อโน้มน้าวมติมหาชนให้มีความเห็นสอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนด้วย อีกประการหนึ่งคือปัญหาและสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากฝ่ายธุรกิจหรือผู้มีอิทธิพลในการขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งการกระทำดังกล่าวย่อมทำให้ฝ่ายผู้มีอิทธิพลมีอำนาจต่อรองหรือมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจของรัฐบาลมากขึ้นด้วย และนอกจากบทบาทและอิทธิพลในการกำหนดนโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจของรัฐบาลแล้ว ยังมีการร่วมมือระหว่างผู้มีอิทธิพลหรือนักธุรกิจกับข้าราชการหรือนักการเมืองในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของกลุ่มตนอีกด้วย ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ และความมั่นคงของชาติและเป็นที่ยอมรับว่ามีปรากฏกันอยู่ทั่วไป แต่ผู้ที่รู้เห็นมักไม่ค่อยกล้าเปิดเผยเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพลมืดของผู้มีอิทธิพลและข้าราชการตำรวจ

กล่าวโดยสรุป ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพลเป็นปัญหาที่มีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาของระบบสังคมไทยในอดีตอันเป็นระบบสังคมทาส-ไพร่ ที่มีเจ้านายเป็นนาย เจ้าชีวิตของทาส-ไพร่ ต่อมาเมื่อมีการเลิกทาส ก็กลายเป็นสังคมระบบอุปถัมภ์ (Patren-Client) ซึ่งมีผู้อุปถัมภ์และผู้ใต้อุปถัมภ์ อาจกล่าวได้ว่าผู้มีอิทธิพลในปัจจุบันจะมีลักษณะเช่นเดียวกับ "นาย" หรือ "ผู้อุปถัมภ์" ในอดีต สำหรับปัญหาผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้นมีปรากฏเป็นรูปธรรมในสมัยที่เกิดปัญหาอั้งยี่ซึ่งคนจีนจะรวมกลุ่มกันเป็นก๊กเป็นเหล่าแล้วมีพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่คำนึงถึงกฎหมายบ้านเมือง จนทำให้รัฐบาลในสมัยนั้นต้องดำเนินการปราบปรามอย่างรุนแรง ดังนั้นอั้งยี่จึงถือเป็นปฐมบทของผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ต่อมาในปี พ.ศ. 2501 สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มีการออกประกาศคณะปฏิวัติเพื่อดำเนินการต่อบุคคลผู้ประพฤติตนเป็นอันธพาล และในปี พ.ศ. 2525 ได้มีคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเพื่อดำเนินการกับบุคคลผู้มีพฤติกรรมเป็น

ภัยต่อสังคม ซึ่งเป็นภัยที่ร้ายแรงส่งผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นอย่างมาก ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีความพยายามที่จะดำเนินการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง เรื่อยมาจนกระทั่งในปัจจุบัน ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) โดยกำหนดแนวทางประการหนึ่งไว้ว่า "เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยเร่งรัดแก้ไขปัญหาและปราบปรามประกอบอาชญากรรมอันเกิดจากผู้มีอิทธิพลในพื้นที่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง" ซึ่งจะขอกล่าวรายละเอียดในบทต่อไป และจากการศึกษาความเป็นมาและกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นพบว่าองค์กรอาชญากรรมหรือกลุ่มอิทธิพลมีจุดมุ่งหมายเหมือนกันคือ เงิน หรือทรัพย์สิน และอำนาจ ดังนั้น การที่จะปราบปรามผู้มีอิทธิพลให้ได้ผลควรจะได้รับ การจัดที่มาจากอำนาจและแหล่งที่มาของเงินที่สนับสนุนการดำเนินการของผู้มีอิทธิพลให้หมดสิ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย